

«Մինչեւ 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ»-ի ծրագրում ընդգրկված Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրի դպրոցի կառուցում

Նախագծող կազմակերպություն ՀԱԼԴԻ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Տնօրեն՝ Դ. Հովսեփյան

Կապալառու կազմակերպություն Վի Քեյ Գրուպ ՍՊԸ

Տնօրեն՝ Հ. Քոթանջյան

Հաշվետվության կազմման պատասխանատու՝ Մ. Մաղաքյան

Ընդհանուր տեղեկատվություն.....	3
2. Հավելվածներ	3
3. Հապավումներ.....	3
4. . ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ կազմման իրավական հիմքերը.....	4
5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ	8
6. Ձեռնարկողի անվանումը, գտնվելու վայրը և նպատակը	9
7. ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակման հիմքերը.....	9
8. ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ.....	10
8.1 Նախատեսվող գործունեության համառոտ նկարագիր.....	10
8.1.1. Առկա իրավիճակի նկարագրություն.....	10
8.2. Ծրջակա միջավայրի բնութագրերը.....	14
8.2.1. Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆը.	14
8.2.2. Սեյսմիկա և երկրաբանություն	17
8.2.3. Կլիմա և օդային ավազան.....	17
8.2.4. Հողային ռեսուրսներ.	21
8. 2.5.Ջրային ռեսուրսներ	22
8.2.6. Կենսաբազմազություն.....	23
8.2.8. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ:	25
8.2.9. Բնության հուշարձաններ	25
9. Նախատեսվող գործունեության տեխնիկական տեխնոլոգիական լուծումները.....	26
9.1. Քանդման փուլ.....	27
10. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր	38
11.Ծրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և վնասակար ազդեցությունների բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիրը.....	40
11.1 Օդային ավազան.	41
11.2 Հողային ռեսուրսներ.	42
11.3 Ջրային ռեսուրսներ.	43

11.4 Կենսաբազմազանություն.	44
11.5 Թափոններ.	45
11.6 Աղմուկ և թրթռում.	46
11.7 Արտակարգ իրավիճակներ.	47
11. 8 Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն. 49	
11.9 Էներգախնայողություն և Էներգաարդյունավետություն.	52
11.10 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.	54
11.11 Սոցիալական.	54
11.12 Լանդշաֆտ.	55
11.13 Բարեկարգում և Կանաչապատում.	55
12. Մոնիթորինգ.....	56
13. Բնապահպանական կառավարման պլան	57
Բնապահպանական միջոցառումների մոնիտորինգի պլան	62
14.Բողոքների ընթացակարգ	67
Գրականություն	68
Հավելված 1, Սեփականության վկայական.....	69
Հավելված 2 Գլխավոր հատակագիծ.....	72
Հավելված 3 Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք	73
Հավելված 4 Ավագանու որոշում	77
Հավելված 5 Գազամատակարարման տեխնիկական պայման.....	78
Հավելված 6 Իրավիճակային քարտեզ.....	80
Հավելված 7 Աղբահանության մասին տեղեկանք.....	81
Հավելված 8 Հանրային քննարկման արձանագրություն, մասնակիցների ցանկ.....	82
Հավելված 9 Ջրի միացման և կոյուղաջրերի հեռացման տեխնիկական պայման	85

Ընդհանուր տեղեկատվություն.

Ծրագրի անվանում	«Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ»-ի ծրագրում ընդգրկված Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրի դպրոցի կառուցում
Պատվիրատու	Հայաստանի Տարածքային Ջարգացման Հիմնադրամ
Ձեռնարկող	Հալոյի Քոնսալթ ՍՊԸ
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն	Գեղարքունիքի մարզ, գ. Նորատուս
Ձեռնարկողի փաստացի գործունեության տարածք	ՀՀ Տավուշի մարզ, Նոյեմբերյան համայնքի, Այրում բնակավայր, Ա.Աբովյան փողոց թիվ 15
Ձեռնարկողի հեռախոս, էլեկտրոնային փոստ	(091) 43 04 16
Հաշվետվության խորհրդատու	կազմման Մարիամ Մաղաքյան

2. Հավելվածներ

- [Հավելված 1.](#) Տարածքի սեփականության իրավունքի վկայական
- [Հավելված 2.](#) Գլխավոր հատակագիծ և իրադրության հատակագիծ
- [Հավելված 3.](#) Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք
- [Հավելված 4.](#) Ավագանու որոշման նախնական համաձայնությունը
- [Հավելված 5.](#) Գազամատակարարման տեխնիկական պայման
- [Հավելված 6.](#) Իրավիճակային քարտեզ
- [Հավելված 7.](#) Աղբահանության տեղեկանք
- [Հավելված 8.](#) Հանրային քննարկման արձանագրություն, մասնակիցների ցանկ
- [Հավելված 9.](#) Ջրամատակարարման և ջրահեռացման տեխնիկական պայման

3. Հապավումներ.

- ՇՄԱԳ-Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
- ՀՏՁՀ- Հայաստանի Տարածքային Ջարգացման Հիմնադրամ
- ՀՀՇՆ-Հայաստանի Հանրապետության Շինարարական Կլիմայաբանություն

ՇՄՆ-Շրջակա միջավայրի նախարարություն

4. . ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱԳՄԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԻՄՔԵՐՐ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումն իրականացվում է համաձայն՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» 2014թ.- ի ՀՕ-110 ՀՀ Օրենքում՝ 2023թ. մայիսի 3-ի փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք)՝ սահմանված դրույթներին համապատասխան: Այն կարգավորում է շրջակա միջավայրի վրա հիմնադրությամբ փաստաթղթի և նախատեսվող գործունեության ազդեցության փորձաքննության իրավական, տնտեսական և կազմակերպական հիմունքները: Բոլոր նախատեսվող գործունեությունները, որոնք կարող են ունենալ ազդեցություն շրջակա միջավայրի վրա, մինչև իրականացումը ենթակա են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) և փորձաքննության:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք («Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-522-Ն (ընդունված 1994թ. և լրամշակված 5 2022թ.)- կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը: Մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները: «Պատմության եվ մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության եվ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998թ.) - Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձաններն են՝ պետական հաշվառման վերցված պատմական, գիտական, գեղարվեստական կամ մշակութային այլ արժեք ունեցող կառույցները, դրանց համակառույցներն ու համալիրները՝ իրենց գրաված կամ պատմականորեն իրենց հետ կապված տարածքով, դրանց մասը կազմող հնագիտական, գեղարվեստական, վիմագրական, ազգագրական բնույթի տարրերն ու բեկորները, պատմամշակութային և բնապատմական արգելոցները, հիշարժան վայրերը՝ անկախ պահպանվածության աստիճանից:

«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (2006)- սահմանում է հատուկ պահպանվող տարածքներն, ինչպես նաև դրանց կառավարման ընթացակարգերը: Նախատեսում է հատուկ պահպանվող տարածքները, առանձնացնելով չորս տեսակ՝ պետական արգելոցներ, պետական պահուստավորման հողեր, ազգային պարկեր, բնական հուշարձաններ, դրանց որոշման և ղեկավարելու գործընթացները:

«Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (1999թ.) – Ապահովում է բուսական տեսակների (ֆլորայի) և դրանց առաջացրած համակեցությունների (բուսականության) բազմազանության, աճելավայրերի և էկոհամակարգերի հավասարակշռվածության վրա մարդու բացասական ներգործության կանխարգելումը: Իրականացնում է բուսական աշխարհի, դրա գենոֆոնդի և

ցենոֆոնդի բազմազանության, աճելավայրերի պահպանության քանակական և որակական, բուսական աշխարհի շարունակական օգտագործման և վերարտադրության գիտականորեն հիմնավորված ապահովումը, բուսական աշխարհի օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, բուսական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունը և պարտականությունների կատարումը:

«Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (2000թ.)–Սահմանում է ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը: Նախատեսում է գենոֆոնդի և տեսակային բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, բնականոն վերարտադրության ապահովումը, կենդանիների բնակության միջավայրի ամբողջականության խախտման կանխումը, 6 կենդանական տեսակների և դրանց պոպուլյացիաների ու համակեցությունների ամբողջականության, կենդանիների միգրացիայի ուղիների պահպանությունը, կենդանական աշխարհի օբյեկտների օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, կենդանական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառներում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունն ու պարտականությունների կատարումը:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001թ.) -Սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսվարման տարբեր կազմակերպարավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը: Կարգավորում է հողային պաշարների կառավարման, տիրապետման, օգտագործման և տնօրինման բնագավառում պետական քաղաքականության ուղղությունների սահմանումը, հողային հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունումն ու դրանց կատարման վերահսկողությունը, հողային ֆոնդի՝ ըստ նպատակային նշանակության, հողատեսքերի և գործառնական նշանակության դասակարգումը, հողի մոնիթորինգի, հողաշինարարության, հողերի հետազոտմանն ուղղված գործունեության լիցենզավորման միասնական սկզբունքների սահմանումը և այլն:

«Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2008թ.) - Սահմանվում է հողերի արդյունավետ օգտագործման և պահպանման, հողային օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման խնդիրները, ձևերը, վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, ստուգող և ստուգվող անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները, ստուգումների իրականացման կարգերը: Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ հողային ֆոնդում առկա բոլոր հողամասերի օգտագործման և պահպանության վրա՝ անկախ դրանց նպատակային

նշանակությունից, սեփականության և (կամ) օգտագործման իրավունքի սուբյեկտներից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքը (2004 թ.)-սահմանում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև բնական ռեսուրսների, մարդու կյանքի և առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման համար իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002) - Նպատակը երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով 7 քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների պահպանման համար իրավական հիմքերի ապահովումն է:

«ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ օրենք / Ընդունված է 2001 թվականի մարտի 7-ին/ Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների, սույն օրենքին համապատասխան էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձանց և էլեկտրական, ջերմային էներգիա ու բնական գազ սպառողների փոխհարաբերությունները:

ՀՀ կառավարության որոշումներ

- ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N72-Ն որոշում «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N71-Ն որոշում «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 14.08.2008 թ. N 967-Ն որոշում «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 02.11.2017 թ. N 1404-Ն որոշում «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 20.07.2006.N 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. N781-Ն որոշում «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 08.02.2018թ. N108-Ն որոշում «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 30.10.2008 թ. N1318-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»
- ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թ. «Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 2014 Թվականի Նոյեմբերի 19-Ի N 1325-Ն Որոշման Մեջ Փոփոխություն Կատարելու մասին» N 2343 - Ն որոշում:

- ՀՀ կառավարության 8 հոկտեմբերի 2009 թվականի «Կենտրոնացված կոյուղացանց չունեցող համայնքներում նոր կառուցվող օբյեկտների համար կոյուղաջրերի տեղային մաքրման կայանների պարտադիր տեղադրման նորմերը հաստատելու մասին» N 1142-Ն որոշում:
- ՀՀ կառավարության 394-Ն որոշում (փոփ. 21 մարտի 2024 թվականի):
 Սույն հաշվետվության պատրաստման ընթացքում հաշվի են առնվել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության «Մինչեվ 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ»-ի ծրագրում ընդգրկված դպրոցների ցանկը հաստատելու եվ ցանկում ընդգրկված դպրոցների համար սահմանված շինարարական աշխատանքների՝ կառուցման, վերակառուցման կամ հիմնանորոգման համար միջամտության աստիճանի ընտրության չափորոշիչները սահմանելու մասին» 30 նոյեմբերի 2023 թվականի N 2093-Ն որոշման մասին օրենքը, ինչպես նաև ՀՀ կողմից վավերացրած բնապահպանական միջազգային պայմանագրերի պահանջները, ինչպես նաև Հայաստանը վավերացրել է մի շարք միջազգային համաձայնագրեր (բերված են ստորև) և կոնվենցիաներ՝ կապված շրջակա միջավայրի կառավարման խնդիրների հետ (ցանկն առկա է ՀՀ ՇՄՆ <http://www.mnp.am/> ինտերնետային էջում).

Միջազգային համաձայնագրեր

«Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բեռն)

- «Միջազգային կարևորության խոնավ տարածքների մասին, հատկապես որպես ջրաթոշունների բնակավայր» կոնվենցիա (Ռամսար.)
- «Միգրացվող վայրի կենդանիների տեսակների պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բոնն)
- «Անհետացման եզրին գտնվող վայրի կենդանական ու բուսական աշխարհի տեսակների միջազգային առևտրի մասին» կոնվենցիա (CITES) (Վաշինգտոն)
- Լանդաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Ֆլորենցիա)
- «Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին» կոնվենցիա (Փարիզ.)
- ՄԱԿ-ի «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիա (Նյու Յորք)
- «Կենսաբանական բազմազանության մասին» կոնվենցիա (Ռիո-դե-ժանեյրո)
- «Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին» կոնվենցիա (Ստոկհոլմ) (2003թ.վավերացվել է ՀՀ կառավարության կողմից)
- «Վտանգավոր թափոնների անդրսահմանային փոխադրման և դրանց հեռացման նկատմամբ հսկողություն սահմանելու մասին» կոնվենցիա (Բազել): Բնապահպանական որակի ստանդարտները, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար: «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության

մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13,14,15,16, Գլուխ 6):

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 «Շինարարությունում նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ.

Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին» N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից: Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013) պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Համաձայն Օրենքի՝ գործունեությունները դասակարգվում են 2 կատեգորիաների՝ Ա, և Բ: Ըստ Օրենքի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության աստիճանի, նախատեսվող գործունեությունը դասակարգվում է «Բ» կատեգորիայի քանի որ ընդհանուր կառուցապատվող տարածքի մակերեսը գերազանցում է 1500 մ²-ը (դպրոցի նոր կառուցվող մասնաշենքի կառուցապատման մակերեսը կազմում է 1518մ²:

Համաձայն Օրենքի լիազոր մարմինը՝ շրջակա միջավայրի նախարարությունը իրականացում է հիմնադրությամբ փաստաթղթի և նախատեսվող գործունեության փորձաքննություն, տրամադրում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական եզրակացություն:

Սույն Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը մշակված է ՀՀ Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրի միջնակարգ դպրոցի կառուցման համար, որի նախագծային տեղակայումն իրականացվել է «Հալդի Քոնսալթ» ՍՊ ընկերության կողմից:

Այրում բնակավայրի հիմնական դպրոցի կառուցումն իրականացվելու է ՀՀ պետական բյուջետային միջոցների հաշվին՝ պետական կարիքների համար:

5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կանխատեսվող

բնապահպանական ազդեցությունները (շրջակա միջավայրը աղտոտող վնասակար նյութեր, թափոններ և այլ գործոններ), վերլուծել ու գնահատել դրանք, ցույց տալ, որ հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխարգելման, չեզոքացման և/կամ նվազեցման համար նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումները: Գնահատման նպատակն է նաև նույնականացնել հնարավոր սոցիալական ազդեցությունները և օգուտները:

Ըստ "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" օրենքի փորձաքննության ենթակա են օրենքի 12-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ, 6-9-րդ մասերով, ինչպես նաև օրենքի 18-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված՝ նախատեսվող գործունեության տեսակների ՇՄԱԳ հաշվետվությունները և նախագծային փաստաթղթերը.

6. Ձեռնարկողի անվանումը, գտնվելու վայրը և նպատակը

Նախատեսվող գործունեության նախագծման տեղակապման աշխատանքներն իրականացվում է ՀԱԼԴԻ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ կողմից, որի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ գ. Նորատուս: Այրումի միջնակարգ դպրոցի շենքի կառուցումը նախատեսվում է իրականացնել Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրում՝ «Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ» ծրագրի շրջանակներում, ՀՀ կառավարության 394-Ն որոշման համաձայն: Նախատեսվող գործունեության նպատակն է՝ կառուցել համապատասխան ստանդարտներով և ժամանակակից պահանջներով դպրոցի նոր շենք: Ծրագրի իրականացնող է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամը (ՀՏԶՀ)՝ ՀՀ կառավարության պետական բյուջեի միջոցներով: Նախատեսվող գործունեության համար առկա է Տեղական ինքնակառավարման մարմնի նախնական համաձայնությունը (հավելված 4):

7. ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակման հիմքերը

Նախատեսվող դպրոցի կառուցման հայտը մշակված է հիմք ընդունելով.

- դպրոցի կառուցման նախագծային փաստաթղթերը,
- տեղամասի ինժեներաերկրաբանական հետազոտությունների հաշվետվությունը,
- համապատասխան համաձայնությունները և թույլտվությունները,
- սեփականության վկայականը՝ Հավելված 1
- ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը՝ N 440 տրված՝

8. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

8.1 Նախատեսվող գործունեության համառոտ նկարագիր

8.1.1. Առկա իրավիճակի նկարագրություն

ՀՀ Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում հիմնական դպրոցի տարածքն իրենից ներկայացնում է մասնակի կառուցապատված տարածք, որն ունի պարզ երկրաչափական հորինվածք: Դպրոցն ապահովված է կադաստրային փաստաթղթերով (անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականը բերված է հավելված 1-ում): Գործունեությունն իրականացվելու է Այրում Ա.Աբովյան փողոց 15 հասցեի տարածքում: Նախատեսվող գործունեության տարածքը նախկին դպրոցի տարածքն է, որը կառուցված է 1960-ական թթ.-ին, և կազմված է 3 մասնաշենքերից, որոնք միացված են իրար հակասեյսմիկ կարաններով և առանձին շինություններ են: Տարածքը պարսպապատված է, տարածքի փաստացի մակերեսը 217755քմ: Տարածքում առկա են մի քանի եղևնիներ, որոնք շինարարության ընթացքում պատշաճ կերպով պահպանվելու են: Կից գտնվում են՝ ներհամայնքային նշանակության ճանապարհ, կից տարածքներով անցնող ինժեներական գծեր և հաղորդակցողիներ: Հարևանությամբ գտնվում են բնակելի տներ, հողամասեր և այլ տարածքներ:

Գործունեության տարածքում բացակայում են բնության հատուկ պահպանվող տարածքները, պատամամշակութային հուշարձանները:

Համաձայն սեփականության վկայականի տարածքում առկա է 1909.3 քմ մակերեսով գլխավոր մասնաշենքը, 484.3 քմ սպորտդահլիճ, որը կից է նախատեսվող դպրոցին: Կառուցվելու է կաթսայատուն՝ դպրոցի ջեռուցման կարիքներն ապահովելու համար:

Ինչպես ցույց են տվել երկրաբանական հետազոտությունները՝ տարածքում 9 և 15 մ խորությամբ ստորերկրյա ջրեր չեն հայտնաբերվել:

Համաձայն էսքիզային նախագծի դպրոցը երկհարկանի է:

Նախատեսվող նախագծի համաձայն առկա է լինելու նկուղային հարկ, որի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 572 մ²: Շենքի ծավալում նախատեսվում է ունենալ ներքին բակ՝ լսարաններին լուսավորություն ապահովելու և լրացուցիչ ռեկրեացիոն գոտի ստեղծելու համար: Առաջին հարկի մակերեսը կազմում է մոտ 3200 մ²: Հարկում տեղակայված են 1-ին ից մինչև 5-րդ դասարանների լսարանները, նախադպրոցական դասարանը, գրադարանն ու համակարգչային

տեխնիկայի կաբինետը, ուսուցչանոց-մեթոդկաբինետը, տնօրենի և փոխտնօրենի աշխատասենյակներն իրենց ընդունարանով, աշխատանքի ուսուցման կաբինետը, բժշկի սենյակը, հաշմանդամություն ունեցող երեխաների անհատական պարապմունքների կաբինետը, սպորտդահլիճը իրեն կից հանդերձարաններով և մարզիչի սենյակով, ճաշարանը և խոհանոցը, ինչպես նաև թվով 3 սանհանգույցներ և այլ օժանդակ սենյակներ և տարածքներ: Նախատեսված է նաև սանհանգույց հաշմանդամների համար: Մուտքային գոտուն կից տեղակայված են հաշմանդամների համար նախատեսված վերելակը, ծնողների սպասասրահը ինչպես նաև երկրորդ հարկի հետ կապ ստեղծող ամֆիթատրոն: Երկրորդ հարկի մակերեսը կազմում է մոտ 2560 մ²: Հարկում տեղակայված են 6-ից մինչև 12-րդ դասարանների լսարանները, 2 լեզվի կաբինետ, հաշմանդամություն ունեցող երեխաների անհատական պարապմունքների կաբինետը, ռեսուրսային կենտրոնը, ուսուցչանոց-մեթոդկաբինետը, կենսաբանության և քիմիայի մասնագիտացված լսարանը իրեն կից լաբորատորիայով և լաբարանտական սենյակով, ֆիզիկայի մասնագիտացված լսարանը իրեն կից լաբորատորիայով, ռազմագիտության կաբինետը, հանդիսությունների դահլիճը իրեն սպասարկող սենյակների խմբով, թվով 4 սանհանգույցներ և այլ օժանդակ սենյակներ և տարածքներ:

Դպրոցն ունի 35 մ x 91.5 մ առանցքային չափեր և սեյսմիկ կարով բաժանված է 2 հավասար մասնաշենքերի: Միջանցքների առանցքային չափը կազմում է 3,5 մ՝ որոշ տեղամասերի լայնացումներով: Դասասենյակներն ունեն 7 մ x 7 մ առանցքային չափեր, իսկ դրանց միջին մակերեսը կազմում է 48 մ²: Առաջին հարկի բարձրությունը հատակից հատակ կազմում է 3.3 մ: Երկրորդ հարկի բարձրությունը փոփոխական է՝ ստորին մասում կազմում է 3.0 մ ծածկի տակ:

Սպորտային դահլիճի բարձրությունը հատակից մինչև կոնստրուկցիայի ստորին նիշ կազմում է 7.8 մ, իսկ հանդիսությունների դահլիճի բարձրությունը հատակից մինչև կոնստրուկցիայի ստորին նիշ կազմում է 4.5 մ:

Տանիքների թեքությունը կազմում է 7 աստիճան: Տանիքի հարավ նայող լանջին նախատեսվում է տեղադրել արևային մարտկոցներ: Կառույցի արտաքին պատերը իրենցից ներկայացնում են 20 սմ ե/բ կոշտություններ, արտաքին 10 սմ ջերմամեկուսիչ շերտ և տրավերտինե երեսպատում՝ Յ/Ա շաղախով ամրանային ցանցի վրա: Դպրոցը նախատեսվում է համալրել կաթսայատնով:

Նախագիծը մշակված է համաձայն ՀՀՇՆ 30-01-2023 Քաղաքաշինություն քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի հատակագծում եվ կառուցապատում ՀՀՇՆ 21-01-2014 Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն

նորմերին համապատասխան:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը կանաչապատել և բարեկարգել: Կանաչապատումը իրականացվելու է տարածաշրջանին բնորոշ ծառատեսակներով և բուսականությամբ, որի համար ընկերության կողմից մշակվել է համապատասխան բարեկարգման, կանաչապատման և արդիականացման դենդրոնախագիծ, հավելված 9:

Գործունեությունն իրականացվում է «Մինչեվ 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցներ»-ի ծրագրի շրջանակներում: Նախատեսվող գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները կառաջանան շինարարության փուլում, կապված՝ հողային աշխատանքների, մեքենաների և շինտեխնիկայի շահագործումից առաջացող ծխագազերի արտանետումների, շինտեխնիկայի շահագործման և ավտոտրանսպորտի տեղաշարժի արդյունքում աղմուկի մակարդակի ավելացման, թափոնների կառավարման, բետոնային աշխատանքների հետ, որոնք կլինեն կարճաժամկետ:

Ըստ սեյսմիկ հատկության՝ ՀՀՇՆ 20-04-2020թ.-ի տեղագնվող շրջանը գտնվում է II սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max} = 0.3g$ արագացմամբ:

Ինժեներա-երկրաբանական ուսումնասիրություններ

2024թ. մարտ ամսին «Հայր և Որդի Տիտղյաններ» ՄՊԸ-ի կողմից կատարվել են նախատեսվող գործունեության տարածքի ինժեներա-երկրաբանական ուսումնասիրությունների գնահատման աշխատանքներ:

«Հայր և Որդի Տիտղյաններ» ՍՊԸ ընկերության կողմից ինժեներակրաբանական հետազննությունների ընթացքում փորվել են 5 հատ հորատանցքեր՝ 10զծ/մ խորությամբ, ընդհ. 50զծ/մ խորությամբ: Հորատանցքերի հիման վրա կազմվել է երկրաբանա-լիթոլոգիական կտրվածք, ինչպես նաև օգտագործվել են ֆոնոլային տվյալները: Հորատանցքերի արդյունքները և ֆոնոլային նյութերի տվյալները թույլ են տալիս շերտերի նկարագրությունը տալ մինչև 10,0 մետր խորությամբ՝ համաձայն ըստ ՇՆՁ I-2.101-2002 (ձեռնարկ ՀՀՇՆ I-2.01-99 նորմերի):

Ռելիեֆ, մորֆոլոգիական կառուցվածք և հիդրոերկրաբանական պայմաններ

Ըստ «Հայր և Որդի Տիտղյաններ» ՍՊԸ կողմից տրված ինժեներակրաբանական հետազոտությունների՝ հիդրոերկրաբանական տեսակետից հետազննվող տեղամասում հորատման ընթացքում ստորերկրյա ջրեր չեն բացահայտվել, ըստ արխիվային նյութերի դրանք գտնվում են 15 մետրից խորը հորիզոններում: Ֆիզիկակրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը, ճահճացումը, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում նախագծվող կառույցի վրա՝ բացակայում են:

Տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են

Շերտ-1 Հողաբուսական շերտ ավազակավային, կավավազի լցոնով: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆևԿ IV-2- Ժ-1-ի I (9^ա) կարգ է:

Շերտ-2 Կավավազ բացից մինչև մուգ շագանակագույն, դեղնավուն, տեղ- տեղ հանդիպում է նաև դարչնագույն և մոխրագույն երանգների, պինդ թանձրությամբ տեղ-տեղ խճի և մանրախճի պարունակությամբ 10-15%, մանրամիջահատիկ, հոծ: Էյուվիալ-Դեյուվիալ-պրոյուվիալ առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆևԿ IV-2- Ժ-1-ի III (8^գ) կարգ է:

Շերտ-3 Ավազակավեր թույլ խոնավությամբ, սպիտակահողագույն, բացից մինչև մուգ շագանակագույն մոխրագույն տարբեր երանգների, պինդ թանձրությամբ, խճի և մանրախճի պարունակությամբ 10-15%, տեղ-տեղ մանրաբեկորների պարունակությամբ: մանրամիջահատիկ, ծանր, հոծ: Էյուվիալ-Դեյուվիալ-պրոյուվիալ առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆևԿ IV-2- Ժ-1-ի III (33^գ) կարգ է:

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից Ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Տավուշի մարզում: մարզկենտրոնից 60 կմ հյուսիս-արևմուտք, Դեբեդ գետի ափին:

Շրջանի երկրաբանական պայմանները Ուսումնասիրվող տարածքի երկրաբանական կտրվածքին մասնակցում են չորրորդական հասակի ապարներ, որոնք գտնվում են խորը հորիզոններում: Այս ապարների արտաքին շերտերը ծածկված են Դելյուվիալ-պրոյուվիալ, էյուվիալ-դելյուվիալ առաջացումներով՝ ներկայացված կավային գրունտներով:

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից տարածաշրջանում գրունտային ջրերի տեղամասերը գտնվում են ցածր հորիզոնների վրա: Ուսումնասիրվող տարածքը՝ կախված երկրաբանական կտրվածքից, համարվում է մթնոլորտային տեղումների ինֆիլտրացիոն գոտի: Տվյալ տարածքում ստորգետնյա ջրերի տեղամասերը ըստ ֆոնդային տվյալների գտնվում են 15.0մ-ից խորը հորիզոններում:

8.2. Շրջակա միջավայրի բնութագրերը

8.2.1. Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆը.

ՀՀ Տավուշի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հյուսիս-արևելյան հատվածում: Այն ընդգրկում է Իջևանի, Դիլիջանի, Նոյեմբերյանի և Բերդի (Շամշադինի) տարածաշրջանները: Մարզը հարավում սահմանակից է ՀՀ Գեղարքունիքի և Կոտայքի մարզերին, արևմուտքում՝ ՀՀ Լոռու մարզին, հյուսիսում՝ Վրաստանին և արևելքում՝ Ադրբեջանին:

Մարզն ունի մոտ 350կմ միջպետական սահման, որից 300կմ-ը Ադրբեջանի Հանրապետության հետ, 50-ը՝ Վրաստանի:

Մարզկենտրոնն է Իջևան քաղաքը:

Մարզի տարածքը կազմում է 2704ք.կմ., ընդհանուր հողատարածությունը՝ 270393հա, որից գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են 105931.2հա կամ ընդհանուր տարածքի 39.2%-ը: Մարզը զբաղեցնում է ՀՀ տարածքի 9.1%-ը, բնակչության խտությունը 1ք.կմ-ի վրա կազմում է 50 մարդ:

Մարզն ունի 5 քաղաքային (Իջևան, Դիլիջան, Նոյեմբերյան, Բերդ, Այրում) և 57 գյուղական համայնք: Համայնքներից 46-ը ՀՀ կառավարության 17.11.1998թ.-ի թիվ 713 որոշմամբ ճանաչվել են սահմանամերձ:

Այրում Քաղաք Նոյեմբերյանի տարածաշրջանում, Դեբեդ գետի աջ ու ձախ՝ ցածրադիր ափերին, Նոյեմբերյան քաղաքից 22 կմ արևմուտք, ծովի մակերևույթից 550 մետր բարձրության վրա: Գտնվում է ՀՀ Տավուշի մարզի և տարածաշրջանի սահմանագլխին, ունի շատ հարմար աշխարհագրական դիրք: Այստեղով են անցնում Թբիլիսի-Երևան երկաթգիծն ու ավտոմայրուղին:

Ռելիեֆը բարդ է: Բնակավայրն ամբողջովին Դեբեդի կանիոնում է, շրջակա լավային թամբոցների զառիկոդ լանջերը քարքարոտ են ու անմատչելի: Կլիման մեղմ է՝

ցամաքային: Ձմեռներն անցնում են գրեթե անսառնամանիք, հաստատուն ձյունածածկույթ առաջանում է հազվադեպ: Հունվարյան միջին ջերմաստիճանը մոտ է 0°-ին: Մայիսը այստեղ ամռան ամիս է: Ամառը շոգ է, միջին ամսական ջերմաստիճանը 25°C է, ցերեկային ժամերին հաճախ հասնում է 35°C-ի: Աշունը տևական է ու մեղմ, տաք ու հաճելի եղանակները տևում են մինչև Նոր տարի: Տեղումների տարեկան միջինը՝ 300-350 մմ է:

Այրումի ժամանակակից տարածքը մտել է Մեծ Հայքի Գուգարք նահանգի մեջ, եղել է նաև Ծորովոր և Տաշիր գավառների սահմանագլխին: 1801 թվականին Վրաստանի կազմում անցել է Ռուսաստանին, մտել է Թիֆլիսի նահանգի Բորաչալու գավառի կազմի մեջ: Շրջակայքում կան հնագույն շրջանի բնակավայրերի հետքեր, գերեզմանոցներ: 1962 թվականին, հնագույն մի ամրոցի ավերակներում, հայտնաբերվեցին բրոնզե արձանիկներ՝ մարդու և կենդանիների կերպարանքներով, որոնք վերաբերում են մ.թ.ա 9-8 րդ դարերին, ձուլված են մեծ վարպետությամբ, կրում են ժամանակի կատարելագործված արվեստի կնիքը:

Այրումը հիմնադրվել է 19-րդ դարի վերջին Թիֆլիս –Ալեքսանդրապոլ երկաթուղագծի շինարարության ժամանակ: Մինչև 1936 թվականը՝ Այրումի պահածոների գործարանի հիմնադրումը, եղել է աննշան բնակավայր: Այնուհետև արագ է զարգացել, 1960 թվականի հունիսի 18-ին ՀԽՍՀ գերագույն խորհրդի հրամանով դարձավ քաղաքատիպ ավան, սակայն 1995 թվականին, ՀՀ նոր վարչական բաժանման ժամանակ, կրկին դասվեց գյուղական բնակավայրերի շարքին:

Խորհրդային իշխանության վերջին տասնամյակներում Այրումը դարձավ տարածաշրջանի ամենահզոր արդյունաբերական կենտրոնը:

Մարզի բնությունը գեղատեսիլ է: Ընդհանուր մակերեսի 51%-ը զբաղեցնում են խառը անտառները, որոնք աչքի են ընկնում բուսական և կենդանական աշխարհի բազմազանությամբ, բնական ժառանգության անզուգական հուշարձաններով: Բնության նախաստեղծ վիճակի պահպանության, առավել հարստացման և տեղական պայմաններում նոր տեսակների ստացման նպատակով Աղստևի ավազանում ստեղծվել է Դիլիջանի ազգային պարկը և Իջևանի անտառային այգին՝ դենդրոպարկը: Մարզի և հատկապես Աղստևի հովտի բնակլիմայական պայմանները (մեղմ կլիմա, թթվածնով հարուստ լեռնային մաքուր օդ, հանքային բուժիչ ջրեր, անտառներ, դեղաբույսերով հարուստ լեռնաշխարհ) չափազանց նպաստավոր են բնակչության հանգստի կազմակերպման, առողջության վերականգնման և միջազգային տուրիզմի ծավալման համար:

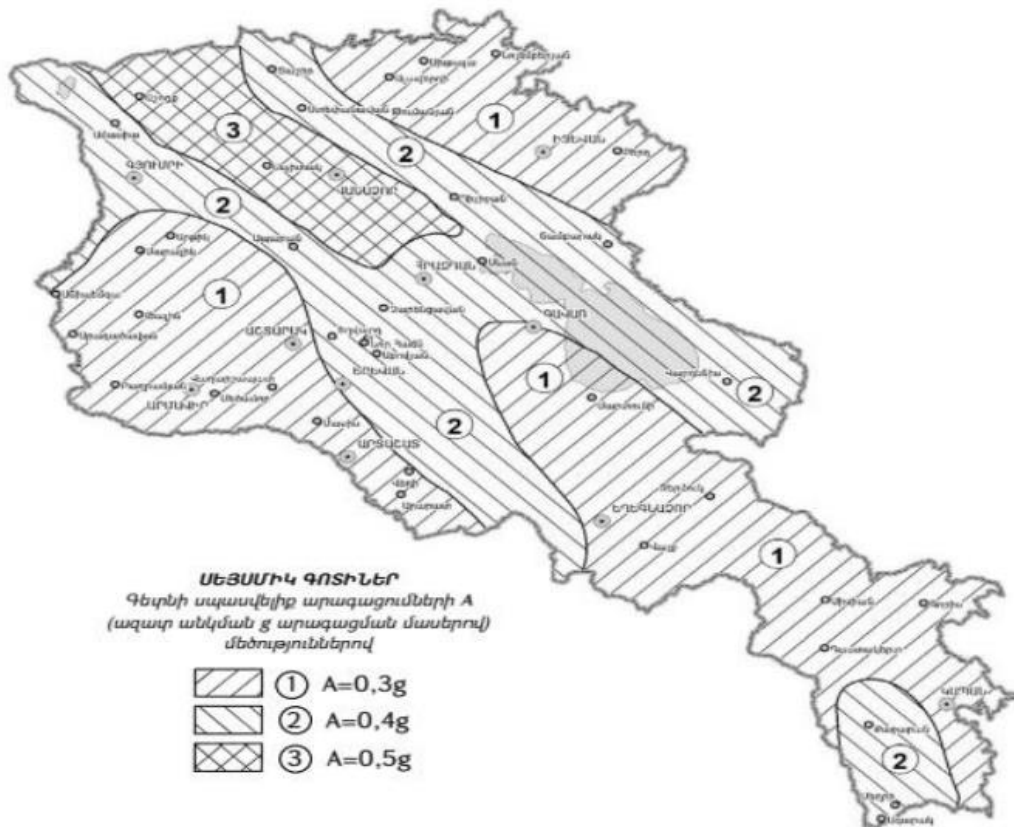
ՀՀ Տավուշի մարզի տարածքը չափազանց հարուստ է պատմամշակութային կառույցներով՝ վանքային համալիրներ, բերդեր, խաչքարեր, կամուրջներ, դամբարաններ, հուշակոթողներ, հուշաղբյուրներ: Հատկանշական են Գոշավանքը, Հաղարծինի ու Մակարավանքի համալիրները, Տավուշի բերդը և այլն: Տավուշի մարզում է գտնվում ՀՀ ամենախոշոր աղյուսակերտ եկեղեցին՝

դրումիսը, ֆելզիսը: Աղստն գետի հովիտը հարուստ է հանքային ջրերով: Դիլիջան քաղաքում գործում են երկու հանքային ջրերի գործարաններ՝ «Դիլիջան» և «Էմ Այ Բի Քոնսալթինգ» ՍՊԸ:

8.2.2. Սեյսմիկա և երկրաբանություն

Շրջանի երկրաբանական պայմանները Ուսումնասիրվող տարածքի երկրաբանական կտրվածքին մասնակցում են չորրորդական հասակի ապարներ, որոնք գտնվում են խորը հորիզոններում: Այս ապարների արտաքին շերտերը ծածկված են Դելյուվիալ-պրոլյուվիալ, էյուվիալ-դելյուվիալ առաջացումներով՝ ներկայացված կավային գրունտներով:

Շրջանի սեյսմիկ պայմանները, համաձայն ՀՀՇՆ-20.04.2020թ.-ի նորմատիվային փաստաթղթի՝ ըստ սեյսմիկ հատկության տարածաշրջանը գտնվում է I սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max}=0.3g$ արագացմամբ, 9 և ավելի բալլ սեյսմիկությամբ:

8.2.3. Կլիմա և օդային ավազան

Նախատեսվող գործունեության տարածքի կլիմայական պայմանները ներկայացված են՝ ըստ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-24

«Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթղթի: Քանի որ Այրում բնակավայրի համար բացակայում են ուսումնասիրությունները, ուստի բերում ենք Բագրատաշեն բնակավայրին համապատասխան կլիմայական պայմանները ըստ ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթղթի: Ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է «տաք» կլիմայական շրջանում: Բնորոշ է տաք ամառը՝ հուլիսի օգոստոսի միջին ամսական ջերմաստիճանը 23,1°C-22,6°C է, միջին տարեկան հարաբերական խոնավությունը՝ 76% (ժ.15-ին): Հունվարի միջին ամսական ջերմաստիճանը 0.3°C է: Ստորև աղյուսակի տեսքով բերվում է մի քանի կլիմայական տվյալներ:

Օդի ջերմաստիճան, °C

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Բարձրություն ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ ազագույն, °C	Բացարձակ առավել լացույն, °C
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Բագրատաշեն	451	0.3	1.7	5.6	11.6	16.5	20.1	23.1	22.6	18.3	12.4	6.7	2.2	11.8	-21	42

Օդի հարաբերական խոնավությունը (%)

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %														
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան, %	Միջին ամսական ժամը 15-ին	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		ամենացուրտ ամսվա %	ամենաշոգ ամսվա, %
Բագրատաշեն	78	77	74	73	77	74	71	72	77	81	82	80	78	65	48

Տվյալ կլիմայական գոտուն բնորոշ քամու միջին արագությունը 2.0 - 3.0 մ/վ է:

Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը

Բնակավայրի,	Տեղումների քանակը	միջին ամսական	, մմ	Ձնածածկույթ
-------------	-------------------	---------------	------	-------------

մետաղների և գետնամերձ օզոնի (որպես երկրորդային աղտոտիչ) մոնիթորինգ, իսկ շարժական դիտակետերում՝ ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի մոնիթորինգ: Օդի որակի գնահատումը կատարվում է սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների կիրառմամբ համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշման:

«Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կայքում տեղադրված «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները» ժամանակավոր առաջարկություններից, ինչը հրապարակված է (<http://meteomonitoring.am/page/1591>), ըստ որի օդի որակը բնութագրող որոշ պարամետրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը բերված է հետևյալ աղյուսակում:

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ3)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO2)	Ազոտի երկօքսիդ (NO2)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3
10-50	0.095	0.006	0.033	1.1
<10	0.071	0.006	0.023	0.8

Տարածքի նկարագրություն

ՀՀ Տավուշի մարզը տարածվում է Փոքր Կովկասի լեռնաշղթաների արտաքին շարի վրա (Վիրահայոց, Գուգարաց և Միափորի լեռներ): Ծովի մակերևույթից ամենացածր կետը (ՀՀ ռելիեֆի ամենացածր կետը) գտնվում է Դեբեդավան գյուղի մոտ՝ 390 մ, ամենաբարձր կետը Միափորի լեռնաշղթայի Մուրդուզ լեռն է՝ 2993 մ: Մարզի տարածքը մի մասը գնվում է ցածրադիր գոտում (հիմնականում Բագրատաշենի տարածաշրջան), իսկ մյուս մասը միջին և բարձրադիր գոտիներում, 2000 մ բարձրությունից ավել են գտնվում մարզի ընդհանուր տարածքի 5-10%, իսկ ցածրադիր գոտին կազմում է մարզի տարածքի մոտ 15%-ը: Մարզի հիմնական գյուղատնտեսական հողերը կազմում են վարելահողերը - 25588.4 հա, արոտավայրերը - 63065.6հա ու խոտհարքները-9401.3հա:

Աշխատանքներ են տարվել թափոնների տարերայնորեն տեղադրման, անկանոն աղբահանության և աղբավայրերի կանոնակարգման ուղղությամբ: Մարզում կան պաշտոնական 5 աղբավայրեր, որոնք շահագործվում են Իջևան, Բերդ, Նոյեմբերյան, Ոսկեպար, Բագրատաշեն համայնքների կողմից: Կոշտ կենցաղային և արտադրական թափոնների հավաքման, տեղադրման և աղբավայրերի կառավարման խնդիրը բացասական ազդեցություն է թողնում ինչպես բնակավայրերի էկոլոգիական վիճակի, այնպես էլ մարզի ռեկրեացիոն գրավչության վրա: Աշխատանքներ են իրականացվել բնակավայրերի հատակագծերով նախատեսված աղբավայրերի կառավարման պլանների մշակում, միջհամայնքային աղբավայրերի նախագծման և դրանց շահագործման համար տեխնիկական միջոցների տրամադրման, աղբահանության աշխատանքների բարելավման ուղղությամբ: Ուժեղացվել է վերահսկողությունը համայնքների վարչական տարածքների սանիտարական վիճակի նկատմամբ: Այրում քաղաքի հեռավորությունը Երևանից 206 կմ է: Այն կայարանամերձ քաղաք է, բնակչության հիմնական զբաղվածությունը մանրածախ առևտուրն է:

Տավուշի մարզը փայտանյութի հիմնական մատակարարն է: Տավուշում «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի կազմում ընդհանուր 118 067 68 հեկտար տարածքով 4 անտառտնտեսություն կա՝ Արծվաբերդի, Իջևանի, Նոյեմբերյանի, Մեւքարի: Այդ տարածքներից անտառածածկ է 104 857.6 հեկտարը:

8.2.4. Հողային ռեսուրսներ.

Տավուշի մարզում հիմնականում գերակշռում են լեռնամարզագետնային և մարզագետնա-տափաստանային տիպի հողերը:

ՀՀ-ում հողի սանիտարական նորմերն ու կանոնները սահմանվում են առողջապահության նախարարի 2010թ. հունվարի 25-ի «ՀՈՂԻ ՈՐԱԿԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻՔԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ N 2.1.7.003-10 ՄԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N01-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան: Ըստ այդ օրենքի հողերն ըստ քիմիական աղտոտվածության աստիճանի դասակարգվում են հողերում քիմիական նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների (ՍԹԿ) և այդ նյութերի ֆոնային մակարդակների հիման վրա, համաձայն որի պղնձի համար ՍԹԿ (սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա) է համարվում 3մգ/կգ, նիկել 4 մգ/կգ, կապար 6 մգ/կգ, ցինկ 23 մգ/կգ, ֆտոր 2.8 մգ/կգ, քրոմ 6 մգ/կգ:

Հողի սանիտարական վիճակի գնահատման համար հսկողության ենթակա են բնակելի կառուցապատման, նախադպրոցական, դպրոցական կազմակերպությունների, բակային խաղահրապարակների տարածքները, առողջարարական նպատակներով, հանգստի համար նախատեսված

տարածքները, ջրամատակարարման կենտրոնացված համակարգերի կառույցների, այդ թվում՝ ջրառի սանիտարական պահպանման գոտիները: Բնակավայրում հողերում մետաղների պարունակության հետազոտություններ չեն իրականացվել:

8. 2.5.Ջրային ռեսուրսներ

Մարզի տարածքով հոսում են բազմաթիվ մեծ և փոքր գետեր, որոնցից խոշորներն են Դեբեդ, Աղստև, Հախում և այլն): Գետերի միջին տարեկան հոսքը մոտ 17լիմ/վրկ է, որը կազմում է շուրջ 530 մլնլիմ ջրային պաշար: Գետերը պատկանում են Կասպից ծովի (Կուռգետի) ավազանին և սնվում են հալոցքային, ստորերկրյա և անձրևային ջրերից:

Մարզում են գտնվում թվով հինգ ջրամբարներ՝ Ջողազի (45 մլն խմ), Հախումի (12 մլն խմ), Տավուշի (5 մլնլիմ), Այգեձորի (4 մլն խմ և Խաշթառակի (0.12 մլն խմ), որոնք հիմնականում օգտագործվում են ոռոգման նպատակով: Ընդհանուր ծավալը կազմում է 66.12 մլն խմ: Ջողազի ջրամբարը չի օգտագործվում սահմանային լինելու պատճառով, մնացած ջրամբարները ևս սահմանային են և մասամբ են օգտագործվում: Մարզում առկա են մի քանի փոքր բնական լճեր, որոնցից առավել հայտնի է Դիլիջանի մոտ գտնվող Պարզ լիճը:

Մարզի և հատկապես Աղստևի հովտի բնակլիմայական պայմանները (մեղմ կլիմա, թթվածնով հարուստ լեռնային մաքուր օդ, հանքային բուժիչ ջրեր, անտառներ, դեղաբույսերով հարուստ լեռնաշխարհ) չափազանց նպաստավոր են բնակչության հանգստի կազմակերպման, առողջության վերականգնման և միջազգային տուրիզմի զարգացման համար:

Հանքարդյունաբերության գործունեության հետևանքով ծանր մետաղներով հատկապես աղտոտվում են Ախթալա գետը, Դեբեդ գետը՝ Այրումից վերև և սահմանի մոտ, որտեղ ջրի որակը գնահատվել է հիմնականում «վատ» (5-րդ դաս): Դեբեդ գետի ջրի որակը Մարց գետի թափման կետից ներքև գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս)՝ պայմանավորված ամոնիում իոնով, մանգանով և կախութային չոր նյութերով:

Այրում քաղաքից վերև և սահմանի մոտ հատվածներում ջրի որակը գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), Այրում քաղաքից վերև հատվածում՝ պայմանավորված մոլիբդենով, սահմանի մոտ՝ մոլիբդենով և կախութային չոր նյութերով: 2022թ. իրականացվել է հետազոտական մոնիթորինգ Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման տարածքի (ՋԿՏ) Դեբեդ գետի ավազանում՝ «ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար Ջրային ռեսուրսներ և շրջակա միջավայրի տվյալներ» ծրագրի շրջանակում: Ըստ այդ հետազոտությունների Դեբեդ գետի ջրի որակը Ալավերդի քաղաքից ներքև հատվածում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս)՝ պայմանավորված նիտրատ իոնով: Նահատակ գետի թափման կետից ներքև հատվածում՝ «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված մոլիբդենով և

կախութային չոր նյութերով:

Մարզում օգտագործվող ջրի քանակը կազմում է շուրջ 12,2 մլն խմ, որը մեկ շնչի հաշվով շուրջ 8 անգամ ավելի քիչ է քան Հանրապետական միջինը: Միննույն ժամանակ մարզում օգտագործվող ջրի գերակա մեծամասնությունը՝ շուրջ 83% օգտագործվում է գյուղատնտեսության համար, արդյունաբերական նպատակների համար օգտագործվում է ջրի շուրջ 5,7%, գյուղատնտեսության և արդյունաբերության համար օգտագործվող ջրի քանակը շուրջ 10 անգամ ցածր է հանրապետական միջինից, իսկելու համար օգտագործվում է ջրի 11% կամ տարեկան 1,4 մլն խմ, այս դեպքում օգտագործման ծավալները ցածր են հանրապետական միջին ցուցանիշներից շուրջ 3 անգամ: Գործունեության ընթացքում մակերևութային ջրերի վրա ազդեցություն չի նախատեսվում:

8.2.6. Կենսաբազմազություն

ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» N 72-Ն որոշման Իջևանի ֆլորիստիկական շրջանում (Այրում, Նոյեմբերյան, Բերդ, Իջևան, Այգեհովիտ, Ախթալա) հանդիպում է Պարիլյակ բարձր (*Smilax excelsa* L.) վտանգված տեսակը: Աճում է ստորին լեռնային գոտում, ծ. մ. 500-1000 մ բարձրությունների վրա. խոնավ անտառներում, գետերի երկարությամբ: Այրում կայարանի շրջակայքում հանդիպում է կրիտիկական վիճակում գտնվող Հիրիկ վրացական (*Iris iberica* Hoffm.) տեսակը: Աճում է ստորին լեռնային գոտում, ծ. մ. 400-600 մ բարձրությունների վրա. չոր քարքարոտ լանջերին, շիբլյակում:

Ընդհանուր մակերեսի 51%-ը զբաղեցնում են խառն անտառները, որոնք աչքի են ընկնում բուսական և կենդանական աշխարհի բազմազանությամբ, բնական ժառանգության անզուգական հուշարձաններով: Բնության նախաստեղծ վիճակի պահպանության, առավել հարստացման և տեղական պայմաններում նոր տեսակների ստացման նպատակով Աղստևի ավազանում ստեղծված են Դիլիջանի պետական արգելոցը և Իջևանի անտառային այգին՝ (դենդրոպարկը):

Մարզի գյուղատնտեսական նշանակության հողերի ոչ ճիշտ կառավարման պատճառով առաջանում է էռոզիա, որոշ հատվածներում առաջ են եկել դեգրադացման խնդիրներ, որի կանխարգելման նպատակով վերջին տարիներին իրականացվել են որոշակի աշխատանքներ:

Մարզում է գտնվում “Դիլիջան” ազգային պարկը, շուրջ 33765 հա՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2017 թվականի փետրվարի 23-ի N 190-Ն որոշման: տարածքով, մարզում է գտնվում նաև Կենու, Արջատիլենու, Իջևանի, և Գանձաքարի արգելավայրերը: Մարզի տարածքում գործում է “Հայանտառ” ՊՈԱԿ –ի՝ Սևքարի, Իջևանի, Նոյեմբերյանի և Արծվաբերդի դուստր անտառտնտեսությունները:

Մարզի տարածքում վայրի կենդանիներից դեռևս պահպանվում են արջ, այծյամ, եղջերու, վայրի խոզ, մացառախոզ, շնագայլ, գայլ, փորսող, կզաքիս, վայրի կատու, եղեգնակատու, լուսան, որոնցից այծյամի և եղջերուի պահպանման և զարգացման նպատակով Դիլիջանի Ազգային պարկի տարածքում 2016թ-ից մեկնարկել է ծրագիր:

Մարզի բնապահպանական հիմնախնդիրները հիմնականում կապված են անտառային էկոհամակարգերի գերշահագործման հետ, որի պատճառով խաթարվել է անտառի ինքնավերականգնման ունակությունը և դեգրադացվել են անտառային էկոհամակարգերը:

Դիլիջանի արգելոցը զբաղեցնում է Աղստև գետի վերին հոսանքի ավազանը՝ Հալաբի արևելյան, Միափորիի հյուսիսարևմտյան և Արեգունի լեռնաշղթայի հյուսիսարևելյան լանջերը, մոտ 24000 հեկտար տարածություն:

Անտառներն առաջին կարգի են: Ունեն հողապաշտպան, ջրակարգավորիչ, գիտական և տնտեսական նշանակություն: Ազգային պարկի բուսաշխարհն ընդգրկում է 902 տեսակ ծաղկավոր բույսեր, որոնցից 40-ը՝ հազվագյուտ: 29 տեսակ գրանցված է Հայաստանի Կարմիր գրքում: Հիմնական ծառատեսակներն են՝ հաճարենի, կաղնի, բոխի, լորենի, հացենի, թեղի, սոճի և գիհի: Դիլիջանի արգելոցում են երրորդական դարաշրջանի մնացորդ՝ կարմրածառի (մահիկի) պուրակները, որոնցից Աղնաբաթինը (Գետիկի ավազան) ամենախոշորն է Անդրկովկասում: Դեղատուներից լայն տարածում ունեն սրոհունդի, դաղձի, ուրցի, ուրցադաղձի, սննդային բույսերից՝ ավելուկի, սիբեխի, բալդրդանի, կերային խոտաբույսերից՝ երեքնուկի, կորնգանի, գեղազարդային բույսերից՝ խոլորձի, հիբիկի բազմաթիվ տեսակներ:

Արգելոցն ունի հարուստ կենդանական աշխարհ: Հանդիպում են գորշ արջ, այծյամ, գորշուկ, քարակզաքիսը (*M. foina nehringi*), անտառային կատու, աղվես, լուսան, պարսկական սկյուռ, ինչպես նաև բազմաթիվ սողուններ ու երկկենցաղներ: Կան նաև բազմաթիվ թռչուններ՝ կովկասյան ցախաքլոր, լեռնային հնդկահավ, գորշ կաքավ, անտառային կտցար, կեռնեխ և աղավնիներ: Կլիմայավարժեցվում են ուսսուրական բժավոր եղջերուն, ազնվացեղ եղջերուն և վայրի խոզը:

Իջևանի արգելավայր, արգելավայր, բնության հատուկ պահպանվող տարածք, Հայաստանի Տավուշի մարզում: Կազմավորվել է 1971-ին, ունի 5908 հեկտար տարածք: Գտնվում է Աղստև գետի ավազանում, Իջևանի լեռնաշղթայի լանջերին՝ ծովի մակարդակից 900-2100 մ բարձրություններում: Ստեղծվել է՝ անտառային լանդշաֆտների և կենդանիների (այծյամ, բժավոր եղջերու, գորշ արջ, կովկասյան մայրեհավ) պահպանության նպատակով:

8.2.8. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ:

Հայաստանի Տավուշի մարզի տարածքը չափազանց հարուստ է պատմամշակութային կառույցներով՝ վանքային համալիրներ, բերդեր, խաչքարեր, կամուրջներ, դամբարաններ, հուշակոթողներ, հուշաղբյուրներ: Հատկանշական են Գոշավանքը, Հաղարծնի ու Մակարավանքի համալիրները, Տավուշի բերդը և այլն: Հայտնի են նաև Ջուխտակ վանքերը, Մաթոսավանքը, Առաքելոց եկեղեցին, Ոսկեպարի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցին, Սրանոց կամուրջը, Մորո Ձորո վանքը, Լաստիվերի անապատը, Գոշի լիճը և այլն:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2007թ. մարտի 15-ի «ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ՈՉ ԵՆԹԱԿԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 385-Ն որոշման (հավելված11)՝ Տավուշի մարզի համար ՀՀ պետական սեփականություն համարվող և օտարման ոչ ենթակա պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների Տավուշի մարզի պետական ցուցակը ներառում է 1680 հուշարձան՝ 659 պահպանական միավորով:

8.2.9. Բնության հուշարձաններ

Տավուշի մարզը հարուստ է բնական հուշարձաններով: ՀՀ Կառավարության 2008թ. օգոստոսի 14-ի N967-Ն որոշման համաձայն՝ մարզում կան կենսաբանական՝ 7 և երկրաբանական՝ 8 հուշարձաններ:

8.2.10. Սոցիալ-տնտեսական

ՀՀ Տավուշի մարզում գրանցված են ավելի քան 150 արտադրական և 1154 առևտրային կազմակերպություններ: Խոշոր արտադրական ձեռնարկություններից են <<Քարարտ>> ՓԲԸ, <<Իջևանի բենտոնիտ>> ԲԲԸ, Երևանի կոնյակի գործարանի Բերդի մասնաձյուղը, <<Իջևանի գինու կոնյակի գործարան>> ԲԲԸ, <<Դիլիջանի հանքային ջրերի գործարան>> ԲԲԸ, <<Դիլիջան>> գարեջրի գործարան ՍՊԸ, <<Էկոգարդեն>> ՍՊԸ, <<ՏավուշՏեքստիլ>>ՍՊԸ և այլն: Գյուղատնտեսությունը հանդիսանում է ՀՀ Տավուշի մարզի տնտեսության գերակա ճյուղերից մեկը, որը ներառված է նաև մարզի 2017-2025թթ. ռազմավարության մեջ: Մարզն ունի հնարավորություններ թե նոր աշխատատեղերի ստեղծման, թե բիզնես միջավայրի զարգացման համար:

Մարզում գյուղատնտեսությամբ են զբաղվում 25 հազ գյուղացիական տնտեսություններ:

Վերջին տարիներին գյուղատնտեսության տարբեր ճյուղերում բացվել են շուրջ 2400 աշխատատեղեր:

Տավուշի մարզում գործում է 80 դպրոց, որից 4-ը՝ ավագ: Տավուշի մարզպետարանի ենթակայությամբ գործում է 76 հանրակրթական դպրոց, որտեղ սովորում է 15328 աշակերտ:

Դպրոցում աշխատող մանկավարժների թիվը հասնում է 1900-ի:

2017թ. ՀՀ պետբյուջեի միջոցներով վերանորոգվել են Կողբի թիվ 1 և թիվ 2 միջնակարգ, Ն.Ծաղկավանի միջնակարգ, Իջևանի թիվ 5 հիմնական, Իջևանի էիվ 3 հիմնական, Դեղձավանի հիմնական դպրոցները:

Մարզում գործում է 48 մանկապարտեզ՝ 3260 երեխաներով, որից 5-6 տարեկան՝ 1118 երեխա: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում մանկավարժական անձնակազմի թիվ 294 է, իսկ աշխատողների ընդհանուր թիվը 509 է: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները դիտարկվում են որպես կրթության կարևորագույն օղակ և աշխատանքներ են տարվում մանկապարտեզների, այդ թվում նաև նախակրթարանների և մանկապարտեզ հաճախող երեխաների թվի ավելացման ուղղությամբ:

Մարզի բոլոր մանկապարտեզներն ընդգրկված են <<Քայլ առ քայլ>> հիմնադրամի ծրագրում:

Մարզում գործում են 4 պետական քոլեջ և 1 արհեստագործական դպրոց: Աշխատաշուկայի ուսումնասիրության արդյունքներով, ինչպես նաև ուսումնական հաստատությունների ընդունելության տեղերի և մասնագիտությունների ցանկը մարզպետարանում քննարկելուց և անհրաժեշտ վերլուծություններից հետո նախարարություն է ներկայացվում յուրաքանչյուր տարվա անհրաժեշտ մասնագիտությունների ցանկը:

Մարզի բոլոր հանրակրթական դպրոցներն ապահովված են ինտերնետ կապով և անհրաժեշտ սարքավորումներով:

9. Նախատեսվող գործունեության տեխնիկական տեխնոլոգիական լուծումները

Շինարարությունն իրականացվելու է երկու փուլով, առաջին փուլի ընթացքում իրականացվելու են հողային աշխատանքներ, այնուհետև իրականացվելու է գլխավոր մասնաշենքի կառուցում, բարեկարգում:

9.1. Քանդման փուլ.

Ընդհանուր առմամբ քանդման աշխատանքները ներառելու են հետևյալ հիմնական քանդման աշխատանքներ.

Ուսումնական մասնաշենքեր

Մարզադահլիճային մասնաշենք

Կիսաքանդ ավերակ կառույց

Ապամոնտաժման աշխատանքները կատարվելու են ձեռքով, բահերով և մեխանիզմներով՝ մի քանի փուլերով: Քանդման արդյունքում առաջանալու են տարբեր տեսակի թափոններ՝ մոտ 10550մ³ շինադրի տեսքով, ինչպես նաև շինարարական տարբեր նյութեր՝ փայտ, պատուհաններ, մետաղական մասեր, քար և այլն: Քանդման արդյունքում առաջացող թափոնները տարանջատվելու են և կուտակվելու են առանձին: Օգտագործման համար պիտանի թափոնները հանձնվելու են բնակչության անպահով խավերին, իսկ մնացածը տեսակավորվելու են, հանձնվելու են համապատասխան մասնագիտական կազմակերպություններին կամ տեղափոխվելու են աղբավայր

Ժամանակացույցը բերված է ստորև.

Տավուշի մարզի Այրում բնակավայրի միջնակարգ դպրոցի կառուցում																					
Շինմոնտաժային աշխատանքների ժամանակացույց																					
N N ը/ Լ	Աշխատանքների անվանումը	Ժամկետը օրերով (660 օր)																			
		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
1	Հողային աշխատանքներ																				
2	Հիմքերի կառուցում																				
3	Պատերի կառուցում																				
4	Ճածկերի կառուցում																				
5	Տանիքի կառուցում																				
6	Ղեների և պատուհանների տեղադրում																				
7	Հատակներ																				
8	Էլ. մոնտաժային աշխատանքներ																				
9	Ջրամատակարարում և կոյուղի																				
10	Ջեռուցում և օդափոխություն																				
11	Հարդարման աշխատանքներ																				
12	Արտաքին ինժեներական ցանցեր																				
13	Բարեկարգման աշխատանքներ																				

Նախագծի զլ. Ճարտարագետ

Յ. Եսայան

Տավուշի մարզի Այրում բնակավայրի միջնակարգ դպրոցը կառուցվում է գոյություն ունեցող դպրոցի տարածքում, տաք անցումով միանալու է ներկայումս ամբողջովին վերանորոգված և գործող սպորտային և հանդիսությունների դահլիճներին: Դպրոցն ունենալու է ջրամատակարարման և ջրահեռացման ջեռուցման, օդափոխության, տաք ջրամատակարարման, արևային ֆոտովոլտային, հրդեհային անվտանգության համակարգեր: Դպրոցի ջեռուցումը և տաք ջրամատակարարումն իրականացվելու է առանձին կառուցված կաթսայատան միջոցով:

Շահագործման փուլ.

Դպրոցի նախագծային լուծումներում ներառվել են դպրոցի տարրական, միջին և ավագ դպրոցների հոսքերը, սպորտային և բազմաֆունկցիոնալ դահլիճները, վարչական մասնաշենքերը, նոր կաթսայատունը, բացօթյա մարզահրապարակը և խաղահրապարակը:

Դպրոցի կառուցման տեխնիկա-տնտեսական ցուցանիշներ են.

- Հողամասի ընդհանուր մակերեսը՝ 21775քմ
- Որից նոր կառուցվող դպրոց 1518.0 քմ
- Նոր կառուցվող կաթսայատուն՝ 36քմ
- Բարեկարգման անջրանցիկ տարածք՝ 6028 քմ
- Կանաչապատ տարածք 12500քմ

Առավելագույն աշակերտների քանակը կազմելու է 432 աշակերտ: Կառուցվելու է կաթսայատուն, ֆուտբոլի ու բասկետբոլ-վոլեյբոլի դաշտեր: Բոլոր մասնաշենքերի տանիքները լինելու են երկթեք, ծածկերը՝ միաձույլ ե/բետոն, հիմքերը՝ ժապավենային: Նախագիծը մշակելիս հաշվի են առնվել ինչպես դիտարկվող տարածքի հատակագծի երկրաչափական ուրվագիծը, դիտարկվող և հարակից տարածքների գոյություն ունեցող կառուցապատումը, տեղանքի ռելիեֆային առանձնահատկություններն, այնպես էլ պատվիրատուի պահանջները: Դպրոցի կառուցապատման հատակագծային լուծումներում ներառվել են. տարրական, միջին և ավագ դպրոցների հոսքերը, սպորտային և բազմաֆունկցիոնալ դահլիճները, ադմինիստրատիվ մասնաշենքերը, նոր կաթսայատունը, բացօթյա մարզահրապարակ և խաղահրապարակը: նախատեսվող շենքն ապահովված է լինելու ջեռուցման, ջրամատակարարման, ջրահեռացման, օդափոխության, հրդեհամարման համակարգերով: Դպրոցի սպորտային հրապարակները լինելու են ռետինե ծածկույթով: Շենքի հակահրդեհային պաշտպանությունը կազմակերպվելու է համաձայն՝ ՀՀՇՆII8.04.-2005 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային ավտոմատիկա» շինարարական նորմերի, «Քաղաքաշինության,

տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի» կողմից տրված հրահանգների, ինչպես նաև փոշեհատիկային հրդեհաշիջման մոդուլների տեխնիկական անձնագրերի հիման վրա: Շենքն ապահովված է լինելու ձայնամեկուսացման, ջերմամեկուսացման, օդափոխության և ավտոմատ հրդեհային ազդարարման համակարգերով՝ ծխի և ջերմային ազդանշանային ընդունող-հսկիչ սարքերով, լուսաձայնային-ազդանշանային ազդասարքերով, հրշեջ-փրկարարական մեքենաների մոտեցման ուղիներով: Շահագործման փուլում շենքն ապահովված է լինելու նաև բնակչության սակավաշարժ խմբերի և հաշմանդամների համար տեղաշարժվելու հնարավորություններով և պաշտպանության միջոցառումներով, որոնց լուծումները նախատեսվել են քաղաքաշինության նախարարի 2006թ. հոկտեմբերի 10-ի N 253-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան: Դպրոցի նախագծային լուծումները կատարվելու են հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 12. 04.2018թ «Նոր կառուցվող բնակելի բազմաբնակարան շենքերում, ինչպես նաև պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին» N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան: Ինժեներատեխնիկական համակարգերի համար նախատեսված էներգաարդյունավետության նվազագույն պահանջները վերաբերում են՝

- 1) ջեռուցման համակարգերին.
- 2) տաք ջրամատակարարման համակարգերին.
- 3) օդի լավորակման համակարգերին.
- 4) ընդհանուր օդափոխման համակարգերին կամ դրանց համակցությանը
- 5) լուսավորության համակարգերին

Դպրոցի աստիճանավանդակները լինելու են բազալտե սալվածքներով, դահլիճը՝ լամինատե ծածկույթով:

Գազամատակարարում. Կաթսայատան գազամատակարարումն իրականացվելու է „Գազպրոմ Արմենիա,, ՓԲԸ-ի կողմից տրված տեխնիկական պայմանների համաձայն՝ 200 մ հեռավորության վրա գտնվող 219 մմ տրամագծով գազատարարից, որը կապահովի 110մ³ ժամ առավելագույն հզորություն (հավելված5):

Գազամատակարարման տեխնիկական ցուցանիշներն հետևյալն են.

Ջեռուցման և տաք ջրամատակարարման համար գազի պահանջարկը կազմում է՝ 40.0 խ.մ/ժամ, կաթսայատանը տեղադրվում է 2 հատ 180 կՎտ հզորության կաթսաներ:

Ջերմամատակարարում. Ջեռուցումն իրականացվում է կաթսայատան միջոցով, որտեղ տեղակայված են 2 հատ 180կՎտ հզորության կաթսաներ, ջերմատարը դպրոց է հասնում ջերմային արտաքին ցանցի միջոցով: Դպրոցում տեղակայվում են 161 հատ պանելային մարտկոցներ:

Կաթսայատուն. Կառուցվելու է նոր կաթսայատուն, որի արտաքին պատերը նախատեսվում են իրականացնել 2 շարք 200 մմ հաստ. բետոնե բլոկներով՝ համապատասխան ամրանավորմամբ: Պատերը նախատեսվում է ջերմամեկուսացնել 40մմ xps տեսակի ջերմամեկուսիչով: Երեսպատումը նախատեսվում է իրականացնել 30մմ հաստ. բազալտե և տրավերտինե սալերով: Կաթսայատունը կառուցվելու է անհրաժեշտ ապակեփաթեթով, հատակի սալիկապատումով: Կաթսայատունն ապահովված է լինելու անհրաժեշտ օդափոխության, հակահրդեհային, հակաձխային ավտոմատ կառավարման համակարգերով, տեխնիկականհագեցվածության էլեմենտներով: Տեղադրվելու է 2 հատ կաթսա, յուրաքանչյուրը N=650կվտ արտադրողականության: Կաթսայատունը աշխատելու է բնական գազով:

Հակահրդեհային անվտանգություն. Հրդեհաանվտանգության նպատակով նախատեսվում է շենքերում տեղադրել հակահրդեհային հիդրատներով՝ յուրաքանչյուր հարկում 12 հատ, նկուղում 20 հատ, ինչպես նաև օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ ազդանշանային՝ հակաձխային, արտածման համակարգերով: Շենքի նկուղային հարկում տեղադրվելու է նաև 2 հատ 10մ³ տարողության ջրի բաքեր: Դպրոցի շենքն ապահովված է լինելու էվակուացիոն ելքերով, ունենալու է 1 վերելակ:

Դպրոցի ջեռուցման և օդափոխության նախագիծը կատարված է համաձայն՝

ա) Ճարտարապետաշինարարական գծագրերի, որոնք մշակվել են "Հայնախագիծ" ԲԲԸ-ում

բ) Գործող համապատասխան շինարարական նորմերի

ա) ՀՀՇՆ IV-12.02.01-04 "Ջեռուցում, օդափոխություն և օդի լավորակում

բ) ՀՀՇՆ 24-01-2016 Շենքերի ջերմային պաշտպանություն՝

գ) ՀՀՇՆ II-7.01-2011 "Շինարարական կլիմայաբանություն"

2. Արտաքին օդի ձմեռային հաշվարկային ջերմաստիճանը՝

- Ջեռուցման և օդափոխության համակարգերի համար $t = -21^{\circ}\text{C}$

3. Ջերմատարը ջուր $8^{\circ}\text{C} \div 65^{\circ}\text{C}$ ջեռուցման և օդափոխության համակարգերի համար:

4. Սենյակների ներքին ջերմաստիճանը ընդունված է համաձայն վերը նշված շինարարական նորմերի:

5. Ջերմամատակարարումը իրականացվում է սեփական կաթսայատնից

տեղակայված դպրոցի տարածքում:

1. Դպրոցում նախատեսված է ջրային ջեռուցում, երկխողովականի, համընթաց շարժումով, ջրի մեխանիկական շրջանառությամբ համակարգ:

2. Առաջին հարկի մարտկոցների մագիստրալ մատակարար և հետադարձ խողովակաշարերը անցնում են հատակի հաստության միջով, իսկ երկրորդ հարկի ջեռուցման մարտկոցների մատակարար և հետադարձ խողովակները անցնում են առաջին հարկի առաստաղի տակով:

3. Որպես ջեռուցման սարքեր նախատեսված են այլումինե ջեռուցման մարտկոցներ:

4. Մարտկոցների ջերմատվությունը կարգավորելու տեղադրվում են ջերմակարգավորիչ փականներ, իսկ հետադարձի վրա փակող փական սպասարկման համար:

5. Բոլոր ջեռուցման սարքերի վրա նախատեսված են օդի հեռացման փականներ և դատարկման փականներ:

6. Ջերմային հանգույցում օդահաեռացման նպատակով տեղադրվում են ավտոմատ օդահներ:

7. Ջեռուցման բոլոր մագիստրալ խողովակները մեկուսացվում են 10մմ հաստությամբ սինթետիկ կաուչուկե մեկուսիչներով:

8. Ներածման համակարգերի ջերմամատակարարման խողովակները ընդունված են մետաղից և ներկվում են յուղաներկով երկու անգամ, որից հետո մեկուսացվում են 15մմ հաստությամբ մեկուսիչներով բոլոր տրամագծերի համար:

Ելնելով ջերմային ծախսերից նախագծում նախատեսված են ավտոմատացված ջրային երկու կաթսաներ Q=954 կՎտ նոմինալ ջերմարտադրողականություններով:

Կաթսաները համալրված են ավտոմատացված գազի այրիչներով:

Տաք ջուր ստանալու համար կաթսայատանը նախատեսվում է ջրային թերթավոր տաքացուցիչներ, 2 հատ (մեկը պահուստային) Q=180 կՎտ ջերմային հզորությամբ յուրաքանչյուրը:

Կաթսայատանը տեղակայված են նաև ջրատաքացուցիչները, թաղանթային ընդարձակիչ անոթը, կոլեկտորները, պոմպերը:

Ընտրված կաթսաները ունեն փոքր աէրոդինամիկական դիմադրություն, որի շնորհիվ ծխագազերի արտանետումը ընտրված է բնական:

Ծխնելույզի տրամագիծը ընտրված է Մ426x10մմ:

Վառելիքի այրման համար օդաքանակը վերցվում է անմիջապես կաթսայատան

սրահից, իսկ կաթսայատուն օդի մուտքը կատարվում է կաթսայատան դռան վերևում նախատեսված ճաղաշարի միջոցով:

Օդափոխությունը իրականացվում է բնական և արհեստական ներածող և արտածողընդհանուր փոխանակային օդափոխության համակարգի միջոցով: Կանալային օդամուղի հզորությունը 7000խ.մ/ժամ է:

1. Դպրոցում նախատեսված է ընդհանուր օդափոխության ներածման և արտածման համակարգեր մեխանիկական դրդմամբ:
2. Էներգոարդյունավետության նպատակով նախատեսված են ներածման-արտածման սարքեր ռեկուպերատորով:
3. Համակարգերի համարները և սպասարկվող սենյակները ներկայացված են օդափոխության սարքավորումների բնութագրում:
4. Քիմիայի դասարանի արտածման պահարանից նախատեսված է մեխանիկական դրդմամբ արտածում:
Արտածված օդը կոմպենսացնելու համար նախատեսված է ներածում միջանցքից, որը ապահովելու համար նախատեսված է ներածման դրոսել փական էլ. շարժափերով: Փականը բլոկված է արտածման օդափոխիչի հետ:
5. Սանհանգույցներից կազմակերպված են արտածման համակարգեր մեխանիկական դրդմամբ:
6. Ապաստարանի ներածման սարքը տաքացնում է օդը էլ. եղանակով և միացված է էլ. գեներատորին:
7. Ներածման բոլոր օդատարները, ինչպես նաև ռեկուպերացիոն համակարգերի արտածման օդատարները մեկուսացվում են 10մմ հաստությամբ մեկուսիչներով:
8. Օդատարները ընդունված են ցինկապատ պողպատից, որոնց համապատասխան հաստությունները նշված են անվանացանկում:

Ջրամատակարարման ներքին ցանցը նախատեսված է պոլիպրոպիլենային PPR PN10 խողովակներից: Բոլոր խողովակները ջերմամեկուսացվում են 10 մմ հաստությամբ ռետինե խողովակակտորներով: Տաք ջրամատակարարման համակարգը սնվում է կաթսայատնից,

Դպրոցի ջրամատակարարումն ու ջրահեռացում իրականացվելու է համաձայն „Վիոլա Ջուր,, ՓԲԸ-ի կողմից տրված տեխնիկական պայմանների: Ջրամատակարարման և ջրահեռացման տեխնիկական ցուցանիշները հետևյալ են.

- Սառը ջրամատակարարման ջրի էլքը - 1.1լ/վրկ
- Ներքին հակահրդեհային ջրամատակարարում՝ 2*2,5լ/վրկ

- Արտաքին հակահրդեհային ջրամատակարարում՝ 10լ/վրկ
- Կոյուղի - 2.7լ/վրկ

Ցանկապատում. Դպրոցի մասնաշենքերը կառուցելուց հետո տարածքը ցանկապատվելու է 1,5մ-ից ոչ պակաս բարձրությամբ ցանկապատ: Ապահովված է լինելու արտաքին լուսավորությամբ՝ հենասյուններով:

Աղբահեռացում. Շահագործման փուլում աղբահեռացումը կատարվում է Նոյեմբերյանի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված՝ պայմանագրային հիմունքներով: Տեղադրվելու են 4 հատ 1*1,5 չափերի աղբամաններ, ինչպես նաև տեսակավորման աղբամաններ:

Բարեկարգում, Կանաչապատում. Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է կառուցապատումից ազատ տարածքի բարեկարգում և կանաչապատում՝ 6417 ² մակերեսով: Կանաչապատումն իրականացվելու է տարածաշրջանին բնորոշ ծառատեսակներով և բուսականությամբ/գեոծածկույթով՝ համաձայն Նոյեմբերյանի համայնքապետարանի կողմից համաձայնեցված կանաչապատման նախագծի:

Էներգախնայողություն և էներգաարդյունավետություն. Շահագործման փուլում դպրոցի շենքն հանձնելուց առաջ կատարվելու է շինության էներգաարդյունավետության համապատասխանության գնահատում, կկիրառվեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 56-Ն որոշմամբ սահմանված Է և (կամ) Չ1 ընթացակարգերի պահանջները:

Արևային վահանակների տեղադրում: արևային ֆոտովոլտային համակարգի նախագծման համար հիմք են հանդիսացել.

1. Տեղանքի հատակագծերը
2. Տեղազնման արդյունքները
3. Տեխնիկական առաջադրանքը

Դպրոցի տանիքի հարավային լանջին տեղադրվում են 78 հատ յուրաքանչյուրը՝ 570Վտ հզորության արևային պանելներ, Արևային ֆոտովոլտային համակարգի ընդհանուր հզորությունը կկազմի 44,46կՎտ: ՖՎ վահանակները տեղակայվելու են տանիքին՝ տանիքի ուղղությանը զուգահեռ, 19° հորիզոնական թեքությամբ: Դրանք միանում են փոխակերպիչների ԱՀԿՈՒ 4 մուտքերին, փոխակերպիչների անվանական էլքային հզորությունը 60 կՎտ է /Եռաֆազ/:

Տանիքին ՖՎ վահանակները տեղակայվում են այլումինե կրող հենակառուցվածքի վրա ձգման միջոցով: ՖՎ կրող հենակառուցվածքի բոլոր դետալները և

տրամատներն էլեկտրոլիզացված այլումինից են:

Փոխակերպիչը և ՓՀՀS-ն տեղադրվում են շենքի ներսում առանձին հատկացված սենյակում: Փոխակերպիչները փոփոխական հոսանքի կողմից կարճ միացումներից և իմպուլսային գերլարումներից պաշտպանելու համար փոփոխական հոսանքի համակցման տուփի (ՓՀՀS) մեջ տեղադրվում են անհատական և մուտքային ինքնավար անջատիչներ, իմպուլսային գերլարման սահմանափակիչ: ՖՎ համակարգը բաշխիչ էլեկտրական ցանցին միանում է ՓՀՀS-ն մալուխով շենքի մուտքային բաշխիչ վահանին էլեկտրականապես միանալու միջոցով: Հաստատուն հոսանքի մալուխները իջեցվում են շենքի հորանների միջով՝ ծալքախողովակի մեջ և միանում է շենքի էներգետիկական սենյակում գտնվող փոխակերպիչներին: Շենքի էլեկտրամատակարարումը և դպրոցի էլեկտրաէներգիայի հաշվառումը «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր»-ի հետ անհրաժեշտ է իրականացնել դարձափոխիչային էլեկտրոնային երկսակագնային էլեկտրական հաշվիչի միջոցով, եռաֆազ սնուցմամբ:

ՖՎՀ-ն միացվում է դպրոցի գոյություն ունեցող հողանցման ցանցին:

Շինարարության փուլ

Շինարարական հրապարակ. շինհրապարակում նախատեսվում է հետևյալ աշխատանքները.

- շինարարական հրապարակի կազմակերպում,
- ժամանակավոր ինժեներական ցանցերի՝ ժամանակավոր լուսավորության, ջրամատակարարման անցկացում:
- հողային աշխատանքներ՝ տարածքի հարթեցում, ներքին կոմունիկացիաների ապամոնտաժում, տեսակավորում, շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացում,
- շին-մոնտաժային մեխանիզմների. ամբարձիչ-տրանսպորտային միջոցների և գործիքների տեղակայում շին. հրապարակում և այլն: Դպրոցի շինարարական աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվող շինհրապարակն ամբողջ տարածքն է:

Շին. հրապարակում լինելու են.

- ավտոմեքենաների, մեխանիզմների կայանման, առասանման ճոպանների տեղակայման վայրեր,
- պահակատուն -1 հատ,
- Ճաշասենյակ
- փակ պահեստ՝ շինանյութի համար,

- լվացարան-ցնցուղարան,
- շինարարական նյութերի, գործիքների պահեստներ, բացօթյա պահեստ, աշխատողների համար ժամանակավոր շինություններ՝ գրասենյակ, հանդերձարան, սննդի ընդունման կետ՝ ճաշարան, լվացարան- ցնցուղարան, պատրաստի 1*1,5 չափերի գուգարանախցիկ/բիոգուգարան՝ լվացարանով/- 1 հատ,

Շինհրապարակում լինելու են նաև 1 հատ 7,30x3 մ չափերի ավտոմեքենաների անիվների լվացման հարթակ, ինչպես նաև հետադարձ ջրամատակարարումով պոմպ: Շինհրապարակն ապահովված է լինելու գիշերային լուսավորությամբ և լուսային ազդանշանային համակարգով: Շինհրապարակում նախատեսված է շինարարական աղբի պահման տարածքը, որը պարբերաբար հեռացվելու է շինարարական տարածքից՝ դեպի համայնքապետարանի կողմից տրամադրված աղբավայր:

Շինարարության ժամանակ նախատեսվող ժամանակավոր պահեստներն, ինչպես նաև աշխատողների համար նախատեսվող ճաշարանը, հանդերձարանը, գրասենյակը, պահակատունը տեղադրվելու են տարածքում՝ ժամանակավոր վազոն տնակներում: Շինհրապարակում անիվների լվացումից առաջացած, ինչպես նաև արտադրական հոսքաջրերը միավորվելու են մեկ բակային՝ ջրահեռացման ցանցին: Արտադրական և անձրևաջրերից առաջացող հոսքաջրերը պլաստմասսե վերգետնյա խողովակներով, բակային սելավային ջրացանցի միջոցով հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող 0,84մ³ չափերի պարզարան: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում: Պարզեցված ջուրը կօգտագործվի շինարարական աշխատանքների ժամանակ արտադրական հրապարակի ջրցանման և անիվների լվացման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինաղբ: Շինհրապարակը ցանկապատվելու է ժամանակավոր մետաղաթիթեղով ցանկապատ: Տեղադրվելու է 3-5,0մ լայնությամբ 1 դարպաս: Պարսպի արտաքին մասում տեղադրվելու է տեղեկատվական պաստառ: Շինհրապարակն ապահովված է լինելու՝ հակահրդեհային վահանակով, կենցաղային աղբամաններով, էլեկտրականությամբ, գիշերային լուսավորությամբ՝ 2 տեսախցիկից ոչ պակաս: Շինհրապարակում նախատեսված է քանդած շինանյութի կուտակման, գտած շինանյութի տեղադրման, ինչպես նաև շինարարական աղբի կուտակման տարածքներ: Բոլոր տիպի շին-մոնտաժային աշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարական նորմերը, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները: Ելնելով առկա պայմաններից շինարարության փուլում նախատեսվում են անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ, հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային

աշխատանքների հետ: Շինարարական նյութերը պահեստավորվելու են շինհրապարակում:

Հողային աշխատանքներ. կառուցապատման ժամանակ կատարվելու են հողային աշխատանքներ՝ հանույթ՝ 2672 մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, ետ լիցք՝ 1852մ³: Ավելացված ծավալի գրունտը համայնքապետարանի համաձայնությամբ տեղափոխվելու է հատկացված վայր: Հողաբուսաշերտի հանվող ծավալը կազմում է 300իւ.մ, այն պահպանվելու է դպրոցի հողատարածքում: Հողային զանգվածն առաջանալու է մասնաշենքերի հիմքերի փորման, ներտարածքային ճանապարհների կառուցման, ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի կառուցման համար նախատեսվող աշխատանքներից: Հողային աշխատանքները կատարվելու են մեքենա-մեխանիզմներով և ձեռքի կտրող, հատող ժամանակակից գործիքներով: Յուրաքանչյուր 50սմ հաստությամբ շերտով ետլիցքից հետո կատարվելու է գրունտի չոր և թաց տոփանում:

Տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներ, սարքավորումներ. գործունեության կատարման շինարարության փուլում օգտագործվող հիմնական տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներն են.

- ավտոկռունկ՝ 1 հատ
- էքսկավատորներ՝ 2 հատ
- ավտոինքնաթափ մեքենա՝ 2 հատ
- ավտովերհան՝ 1 հատ:

Օգտագործվելու են նաև ամբարձիչ, տրակտոր, բետոնախառնիչ, բետոնամղիչ պոմպ, եռակցման ապարատ, ձեռքի կտրող, հատող ժամանակակից գործիքներ, ձեռքի տոփանիչ և այլն: Շինարարական աշխատանքների՝ բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ օգտագործվող բեռնաբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտներին կամ տեխնիկական պայմաններին՝ համաձայն ՇՆ և Կ III-4-80* պահանջներին: Բեռնման և բեռնաթափման համար նախատեսված տարածքը պետք է հարթեցվի և ունենա 5 ° -ից ոչ ավել թեքություն: Շինտեխնիկան լինելու է Կապալառու ընկերության սեփական տեխնիկական կամ անհրաժեշտության դեպքում վարձակալվելու են այլ կազմակերպություններից: Մեքենաներն աշխատելու են ըստ հերթականության և ըստ անհրաժեշտության: Շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների կայանման վայրերում նախատեսվում է ավազի կամ մանրախճի փռում՝ վառելիքի կամ քսայուղերի հնարավոր արտահոսքը հողային և

ջրային ռեսուրսներ կանխելու նպատակով: Աղտոտված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր և փոխարինվելու է նորով: Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումն իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս՝ մասնագիտացված լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում: Կառուցապատման բոլոր լուծումների համար հաշվի են առնվելու տեղանքի պայմանները, կազմակերպվելու է անվտանգության տեխնիկայի կանոնների իրականացման համալիր միջոցառումներ՝ ղեկավարվելով ՀՀՇՆ III-IV.2008-ի դրույթներով: Ամբողջ շինարարության ընթացքում վերահսկվելու են շինարարության որակի չափանիշները՝ տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից: Ակտավորվելու են թաքնված աշխատանքները, գրանցելով վարման մատյանում: Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ՝ հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների հետ: **Էլեկտրամատակարարում.** դպրոցի շինարարության ընթացքում լինելու է ժամանակավոր էլեկտրամատակարարում: Էլեկտրամատակարարումը կատարվելու է համաձայն՝ «ՀԷՑ» ՓԲԸ կողմից որոնք ներկայումս ապահովում են գոյություն ունեցող դպրոցի կարիքները: Տեխնիկական պայմանների համար դիմել են համայնքապետարան:

Ջրամատակարարում և ջրահեռացում. Շինարարության փուլում նախատեսվում է ժամանակավոր ջրագծի անցկացում՝ գոյություն ունեցող դպրոցի ջրատարից: Շինարարության համար ջուրը բվերվելու է ճանապարհով անցնող ջրատարից, որի վրա համապատասխան հորում տեղադրվելու է եռաբաշխիչ – հաշվիչ: Շինարարության փուլում աշխատողների կենցաղային կարիքների հոգալու նպատակով տեղադրվելու է բիոզուգարան՝ լվացարանով:

Հրդեհաշիջման համակարգ. շին. հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվելու են «Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմին»-ի կողմից տրված հրահանգներով: Շինարարական հրապարակում տեղադրվելու է հրդեհաշիջման 1 վահանակ՝ դարպասների մոտ, յուրաքանչյուրի վրա հակահրդեհային կրակմարիչներով՝ 4 հատ: Շինարարության փուլում տեղադրվելու է նաև 5 տոննա տարողության ջրի բաք՝ հրդեհամարման, ջրցանի նպատակով:

Աղբահեռացում. շինարարության ընթացքում առաջանալու են շինարարական

նյութերի մնացորդներ շինարարական աղբի տեսքով՝ մոտ 670մ³ ծավալով: Շինաղբի կուտակումը կատարվելու է շինհրապարակում նախատեսված վայրում՝ պարկերի մեջ, չգերազանցելով նախատեսված բարձրության նորմերը: Կատարվելու է քանդման արդյունքում առաջացած թափոնների տեսակավորում: Շինաղբը տեղափոխվելու է համայնքի կեղմից հատկացված աղբավայր՝ համաձայն տրված տեղեկանքի, (հավելված 7): Կենցաղային աղբը կառուցապատման փուլում կազմելու է 23760 կգ/տարի: Կենցաղային աղբի կուտակման համար տեղադրվելու են 1.5*1 չափերի 4 աղբարկղ: Շինարարության փուլում աղբահեռացումը կարգավորվելու է շինթույլտվությամբ սահմանված պահանջին համապատասխան:

Շինարարության իրականացման ժամանակացույցը

Շինարարական աշխատանքների ընդհանուր տևողությունը կազմելու է 650 օր: Շինարարության նորմատիվ տևողությունը որոշվել է համաձայն (N 596-Ն 19.03.2015թ. ՀՀ Կառավարության որոշում կետ 111, 113) ՄՆԻՊ 1.04.03-85* մաս II հիման վրա, հաշվի առնելով օբյեկտի նշանակությունը, կոնստրուկտիվ բնութագիրը, ընդհանուր մակերեսը:

10. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր

Դպրոցական շենքի կառուցման շինարարության փուլում բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր, իսկ շահագործման փուլում ջուր՝ խմելու-կենցաղային նպատակով և բնական գազ:

10.1 Ջուր. շինարարության փուլում ջուրն օգտագործվելու է աշխատողների խմելու, տնտեսա-կենցաղային կարիքների, տարածքի ջրցանի, հողի(գրունտի) խոնավացման և անհրաժեշտության դեպքում հրդեհաշիջման համար: Աշխատողների տեխնիկական և կենցաղային նպատակների համար օգտագործվելու է գործող դպրոցի ջրագծին միացված ժամանակավոր ջրագիծ: Ջրցանի համար նախատեսվող տեխնիկական ջուրը բերվելու է ավտոցիստեռնով: Ջուրը լցվելու է տարածքում տեղադրվող 5տ տարողության բաքի մեջ: Ջրի մատակարարման հաճախականությունը կատարվելու է ըստ կարիքի: Տեխնիկական ջուրն ըստ անհրաժեշտության օգտագործվելու է հրդեհամարման, ջրցանի և անիվների լվացման համար: Ջրցանի համար նախատեսված տեխնիկական ջուրը մատակարարվելու է մասնագիտացված

կազմակերպությունների կամ անձանց կողմից, որոնց հետ պայմանագիրը կկնքվի կապալառու կազմակերպությունը շինարարական աշխատանքների սկզբում:

ա) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝ $W\ddot{E}.i. = (n \times N + n1 \times N1) \times T$,

որտեղ n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ

N – ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ Յօր/մարդ $n1$ – սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 110 մարդ

$N1$ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025մ Յօր/մարդ T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 650 օր:

$W\ddot{h}.u. = (5 \times 0.016 + 115 \times 0.025) \times 650 = 1920,75$ մ Յ /շին. ժամ. կամ 2.955 մ Յ /օր:

բ) Ջրցանի համար օգտագործվող ջրի ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝ $U1 = S1 \times K1 \times T$, որտեղ՝ $S1$ – ջրվող տարածքի մակերեսը 813 մ², (արդիրապարակ, ճանապարհներ)

$K1$ – 1մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.0015մ³,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով, 250 (առավելագույնը 250օր, ներառված կրկնակի ջրցանը) $U1 = 813 \times 0.0015 \times 250 = 304,875$ մ³ /շին. ժամ. կամ 1,219 մ Յ /օր: Ընդամենը ջրի սպառումը շինարարության փուլում կլինի 2225.2 մ Յ /շին. ժամ կամ 3.54 մ Յ /օր:

Կեղտաջրեր. շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տեղադրվող 1*1,5 չափերի սանհանգույցից՝ բիոզուգարանից: Բիոզուգարանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Շահագործման փուլում դպրոցի ջրամատակարարման համակարգը միանալու է Այրում բնակավայրի ջրագծին՝ համաձայն իրենց իսկ կողմից տրված տեխնիկական պայմանի: Ջրամատակարարման և կոյուղ հաշվարկային ելքերը կազմվելու են.

- Սառը ջրամատակարարումը կազմվելու է 1,921լ/վրկ,
- տաք ջրամատակարարումը՝ 1.133լ/վրկ,
- ներքին հակահրդեհային ջրամատակարարումը՝ 2x2.5 լ/վրկ,
- արտաքին հակահրդեհային ջրամատակարարումը՝ 10.լ/վրկ,
- կոյուղին՝ 4.367 լ/վրկ:

Շահագործման փուլում հրդեհաշիջման համար պահանջվող ջրի ելքը հաշվարկվել է համաձայն «Շենքերի ներքին ջրամատակարարում և ջրահեռացում» ՀՀՇՆ.40-01.01-2014 նորմերի:

10.2 Նյութեր. Շինարարության ժամանակ օգտագործվելու են շինանյութեր, մասնավորապես.

- երկաթբետոն, երկաթբետոնե կարկասներ
- կախովի ցեմենտի պանելներ
- ֆիբրոցեմենտ
- փայտ
- մետաղ, մետաղական կառուցվածքներ
- ամրանային ձողեր
- բարձրորակ երեսապատման սալիկներ, բետոն, պեմզաբլոկ
- ապակի

Կառույցի երեսապատումը նախատեսվում է իրականացնել բազալտով և տրավերտինով: Պատուհանները լինելու են այլումինե, ջերմ. կամրջակով, երկշերտ ապակեփաթեթով: Աստիճանները՝ երեսապատվելու են բազալտե սալիկներով, հատակը մետաղախային խեցեսալիկներով և վինիլներով Շինհրապարակում բետոնի շաղախի պատրաստման հանգույցի տեղադրում և բետոնախնուրդի պատրաստում չի նախատեսվում: Բետոնի շաղախը մատակարարվելու է մասնագիտացված ընկերության կողմից՝ համապատասխան բետոնախառնիչ մեքենաներով: Շինհրապարակում նախատեսվում է բետոնի տեղադրման վայր՝ պաշտպանված քամուց, անձրևից և ձյան տեղումներից: Բետոնը շինհրապարակում լցվելու է կաղապարների մեջ բետոնամղիչով: Շինաշխատանքերը կատարվելու են մասնագիտացված կապալառու կազմակերպությունների կողմից: Շինարարության համար նախատեսված բոլոր նյութերն, ինչպես նաև շենքի արտաքին և ներքին հարդարման նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված (լիցենզավորված) կազմակերպություններից՝ շինհնդուստրիայի ձեռնարկություններից և գլխավոր շինարարական կազմակերպության արտադրական բազայից: Ձմռանը ներքին հարդարման և բետոնային աշխատանքները կատարվելու են հատուկ տաքացման պայմաններում: Շինհրապարակում շինանյութերը պահեստավորվելու են պահեստներում, իսկ բաց տարածքի դեպքում կտեղադրվեն տակդիրների վրա՝ չգերազանցելով նախատեսված բարձրության նորմերը: Սորուն նյութերը պահեստավորվելու են ծածկի տակ:

11.Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և վնասակար

ազդեցությունների բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնասպահականական միջոցառումների ծրագիրը

Գործունեությունն իրականացվելու է ՀՀ Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրի վարչական տարածքում: Գործունեությունն իրականացվում է «Մինչև 2026 թ.-ը կառուցվող, վերակառուցվող և հիմնանորոգվող 300 դպրոցների»>> ծրագրով: Նախատեսվող գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները կառաջանան շինարարության փուլում, կապված՝ հողային աշխատանքների, մեքենաների և շինտեխնիկայի շահագործումից առաջացող ծխազագերի արտանետումների, շինտեխնիկայի շահագործման և ավտոտրանսպորտի տեղաշարժի արդյունքում աղմուկի մակարդակի ավելացման, թափոնների կառավարման, բետոնային աշխատանքների հետ, որոնք կլինեն կարճաժամկետ: Գործունեության իրականացումը չի առաջացնելու լանդշաֆտի ծանրաբեռնվածություն, քանի որ գործունեությունն իրականացվելու է արդեն գոյություն ունեցող դպրոցի տարածքում: Դպրոցի շենքը կառուցվելու է ՀՀ գործող շինարարական նորմերին և պահանջներին համապատասխան, մասնավորապես՝ ՀՀՇՆ 30.01-2014թ. «Քաղաքաշինություն. քաղաքային և գյուղական վայրերի հատակագծում և կառուցապատում», ՀՀՇՆ 30.01-2023թ. «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն», ՀՀՇՆ 22-01-2024թ «Շինարարական կլիմայաբանություն»:

11.1 Օդային ավազան.

Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում լինելու են օդային ավազան արտանետումներ՝ տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի ընթացքում ծխազագերի և հողային աշխատանքների (փորման, հարթեցման) ընթացքում, ճանապարհների օգտագործման ժամանակ առաջացող փոշու տեսքով: Օդային ավազանի հնարավոր աղտոտվածությունը լինելու է կարճաժամկետ և թույլատրելի նորմերի սահմաններում: Շինարարության փուլում հարակից բնակելի և հասարակական շենքերից բողոքների դեպքում Կապալառուի կողմից կիրականացվի օդի աղտոտվածության գործիքային չափումներ: Օդային ավազան արտանետումների քանակը մեղմելու, մթնոլորտային օդի որակի վրա հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքների և ճանապարհների շահագործման ընթացքում՝ գրունտի խոնավեցում և ճանապարհների ջրցան,
- մեքենաները շին. հրապարակ մտնելու և դուրս են գալու մաքուր վիճակում,

- գործունեության վայր շինանյութերի և սորուն նյութերի տեղափոխումը կատարել փակ ծածկ ունեցող մեքենաներով կամ նյութերը տեղափոխող մեքենաները փակվելու են անջրթափանց թաղանթով,
- շինհրապարակում սորուն նյութերը պահել ժամանակավոր պահեստներում կամ ժամանակավոր ծածկի տակ՝ ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,
- բացառել տարածքում թափոնների բաց այրումը,
- օգտագործվող տեխնիկան, սարքավորումները և տրանսպորտային միջոցներն օգտագործել միայն սարքին վիճակում,
- ավազի շերտերի փռումը և հողի հետլիցքն իրականացնել նախապես թրջված վիճակում,
- բացառել անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը: Այդ նպատակով իրականացվելու են պարբերաբար ստուգումներ: Նշված միջոցառումների իրականացման արդյունքում օդային ավազանի աղտոտվածության լրացուցիչ ավելացում չի նախատեսվում: Շահագործման փուլում օդային ավազան հնարավոր աղտոտվածություն կառաջանա կաթսայատան աշխատանքի արդյունքում, որոնք կլինեն նորմերի սահմաններում: Այն օդային ավազանի լրացուցիչ ծանրաբեռնվածություն չի ավելացնի, քանի որ նախկինում ևս դպրոցի ջեռուցումը կատարվել է կաթսայատան միջոցով:

11.2 Հողային ռեսուրսներ.

Գործունեության ենթակա տարածքի նպատակային նշանակությունը բնակավայրի է, իսկ գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ բնակելի կառուցապատման:

Հողային ռեսուրսներն աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսվում է.

- հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում, առանձնացված վայրում՝ ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,
- շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված հողային գրունտի մի մասն օգտագործվելու է տարածքի հարթեցման և բարեկարգման նպատակով,
- շինհրապարակն ապահովված է կլինի արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար,
- շինարարական նյութերը կտեղադրվեն հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա,
- նվազագույնի է հասցվելու շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը,

- ավտոմեքենաները շինհրապարակից դուրս են գալու միայն մաքուր վիճակում՝ շրջակա տարածքը չաղտոտելու նպատակով,
- շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և տեխնիկական սպասարկումը կկատարվի տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում,
- այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է ավագ կամ մանրախիճ,
- մեքենաներից և սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսքի դեպքում, փոված ավագը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր, այն փոխարինելով նորով,
- մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում,
- բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարել մինչև վերջիններիս շինհրապարակից դուրս գալը: Շահագործման փուլում գործունեությունը հողային ռեսուրսների վրա ազդեցություն չունի:

11.3 Ջրային ռեսուրսներ.

Համաձայն «ՀԱՅԲ ԵՎ ՈՐԴԻ ՏԻՏԻԶՅԱՆՆԵՐ» ՍՊԸ կողմից տրված ինժեներաերկրաբանական եզրակացության՝ տարածաշրջանում գրունտային ջրերի տեղամասերը գտնվում են ցածր հորիզոնների վրա: Ուսումնասիրվող տարածքը՝ կախված երկրաբանական կտրվածքից, համարվում է մթնոլորտային տեղումների ինֆիլտրացիոն գոտի: Տվյալ տարածքում ստորգետնյա ջրերի տեղամասերը ըստ ֆոնդային տվյալների գտնվում են 15.0մ-ից խորը հորիզոններում: Շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցանկապատված շինհրապարակի ներսում, ինչը կբացառի և/կամ կնվազեցնի հնարավոր արտահոսքերը և արտանետումները ջրային ռեսուրսներ: Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու կամ կանխարգելու նպատակով նախատեսվում է.

- փոշենստեցման համար ջրցանը կատարվելու է ըստ անհրաժեշտության, հնարավորինս չառաջացնելով մակերևութային հոսքեր,
- անձրևաջրերը և արտադրական հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող պարզարան՝ 0,84 մ³ չափերի:
- ջրցանման համար կօգտագործվի միայն տեխնիկական որակի ջուր և պարզարանում կուտակված ջուրը,
- պարզարանում մեխանիկական նստեցման հետևանքով առաջացած տիղմը՝

որպես շինադր, ժամանակ առ ժամանակ կտեղափոխվի աղբավայր՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների սպասարկումը կատարվելու է համապատասխան մասնագիտացված կետերում,

- շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ բետոնախառնիչ մեքենաներով,

-բետոնանյութի լցվածությունն ապահովել այնպես, որպեսի բետոնանյութը տեղափոխման ժամանակ չթափվի ճանապարհներին՝ երթեկությանը չխոչընդոտելու և ասֆալտածածկը չվնասելու համար:

Կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսվում է.

Շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող սանհանգույցներից՝ բիոզուգարաններից: Տեղադրվելու են 1.0x1,5 մ չափերի չափերի 1 հատ բիոզուգարան: - բիոզուգարանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով

-շինաշխատանքների ավարտից հետո այն ապամոնտաժվելու է և տեղափոխվելու է կապալառու կազմակերպության կողմից:

Շահագործման փուլում դպրոցի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերը միացվելու են համապատասխանաբար բնակավայրի ջրատարին և կոյուղատարին՝ համաձայն Վեոլիա Ջրի կողմից տրված տեխնիկական պայմանի(հավելված 10):

11.4 Կենսաբազմազանություն.

Բուսական աշխարհ. նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքն արդեն ենթարկված է անտրոպոգեն ազդեցությունների, երկար տարիներ օգտագործվել է որպես դպրոցի տարածք: Տարածքը ասֆալտապատ է, առկա են եղնիններ, որոնք գործունեության իրականացման ընթացքում կսահմանազատվեն 1 մ սահմանագծով, հարակից տարածքը զերծ կպահվի շինարարական աղբից, կիարկանացվի ծառերի լվացում՝ պարբերաբար կերպով: Ծառահատում չի նախատեսվում:

Կենդանական աշխարհ. գործունեության հարակից տարածքներն արդեն կառուցապատված են, ուստի մարդկային գործոնի, երթևեկության՝ մեքենաների շարժի, աղմուկի պայմաններում տարածքում բացակայում են կենդատեսակները, ինչպես նաև կենդանիների բնադրավայրերը, միգրացիոն ուղիները: Հաշվի առնելով, որ նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է արդեն

կառուցապատված տարածքում, կենսաբազմազանությանը վտանգ չի սպառնում: Նախատեսվում են Բնապահպանական միջոցառումներ ուղղված բուսատեսակների պահպանմանը, որը ներկայացված է կանաչապատման բաժնում:

11.5 Թափոններ.

Քանդման արդյունքում առաջանալու են

- շինարարական նյութերի մնացորդներ շինարարական աղբի տեսքով (ավազի, բետոնի, քարի և այլն), (վտանգավորության դաս IV դաս, ծածկագիր՝ 91200601 01 00 4)՝ 670 մ³ ծավալով՝ ներառյալ քանդման ժամանակ առաջացած շինաղբը:

Այդ թվում նաև յուղերով աղտոտված ավազ (յուղի պարունակությունը 15 %ից ցածր) 15 մ³ 31402303 01 03 4, 4րդ դաս,

- շինարարական նյութերի, փայտանյութի թափոններ, այդ թվում շինությունների քանդելուց և մասնատելուց առաջացած՝ 120կգ (17120500 01 00 4) 4րդ դաս,
- կարծրացած սուսինձ 0.005մ³ (55700600 01 01 4) 4րդ դաս,

Փորման աշխատանքների արդյունքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող՝ 3140110008995 ծածկագրով:

Կենցաղային աղբ (ծածկագիր 91200400 01 00 4), հաշվարկները
Կենցաղային աղբի ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M=n*m$$

m – 1 հերթափոխում կենցաղային աղբի ծավալն է մեկ մարդու հաշվով՝ 120կգ/տ

n – աշխատողների թիվն է

M=110*120=13200 կգ/տ կամ 36կգ/օր:

Շինարարությունը տևելու է 650օր կամ 1.8 տարի, հետևաբար M=13200*1.8= 23760կգ/տ:

Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները հողային և ջրային ռեսուրսների վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների ժամանակ գործունեության տարածքը և շրջակա միջավայրը զերծ է պահել թափոնների կուտակումներից,

- շին հրապարակի տարածքում կհստակեցվի շին աղբի նախնական կուտակման վայրը,

- շինարարական թափոնները՝ շինաղբ, բետոնյա մնացորդներ, պարկեր և այլն,

կհավաքվեն անջրթափանց պոլիէթելենային պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայր, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր,

- կառուցապատման փուլում կենցաղային աղբը կուտակվելու է 2 հատ 1,5x1մ 3 չափերի պլաստմասե աղբահավաք տարողությունների մեջ,

- կենցաղային աղբի հեռացումը կատարվելու է կանոնավոր՝ ըստ անհրաժեշտության՝ մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- շինաղբի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկով ապահովված բեռնատարներով կամ բեռնատարները ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,

- բացառել աղբի կուտակումը շիրապարակից դուրս՝ այլ բնակելի և հասարակական տարածքներում,

- շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո շինարարական նյութերի մնացորդները, վտանգավոր նյութերը հավաքվելու են հատուկ տարողությունների մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո հեռացվելու են Կապալառուի կողմից:

11.6 Աղմուկ և թրթռում.

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ:

ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է համաձայն՝ ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ N2-III-11.3 ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N 138 հրամանի և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան:

Աղմուկից պաշտպանվող օբյեկտ են հանդիսանում հարակից բնակելի շինությունները, որոնց պատերը, երկշերտ պատուհանները արդեն իսկ կրում են աղմուկի մեկուսիչի դեր:

Աղմուկի հիմնական աղբյուր են հանդիսանում շինարարության սկզբում էկսկավատորը, իսկ ավարտին գլորնը: Միաժամանակ այս շինտեխնիկան չի

շահագործվում: Երկու աղմուկի աղբյուրները կրում են ժամանակավոր բնույթ: Էկսկավատորի աղմուկի մակարդակը՝ $LA_{էկվ}$, կազմում է 85 դԲ:

Գլխոնի աղմուկի մակարդակը՝ $LA_{էկվ}$, կազմում է 80 դԲ:

Աղմուկի մակարդակի հաշվարկը կատարվել է համաձայն ՀՀՇՆ 22-04-2014:

Շինհրապարակը լինելու է ցանկապատված: Ցանկապատի նյութի խտությունը՝ $\leq 200 կգ/մ^2$: Շինության պատերը հանդիսանում են միաժամանակ նաև աղմուկից պաշպանման էկրան:

Պաշտպանիչ էկրանի արդյունավետությունը հաշվարկում են հետևյալ բանաձևով.

$$I_{աղ} = 23 \lg m_{է} - 10 \text{ դԲ, երբ } m \geq 200 \text{ կգ/մ}^2$$

$$I_{աղ} = 13 \lg m_{է} - 13 \text{ դԲ, երբ } m \leq 200 \text{ կգ/մ}^2$$

Որտեղ $m_{է} = Km$ – մակերեսի խտության էկվիվալենտն է,

m – մակերեսի խտությունն է, $կգ/մ^2$,

K – գործակից է, որը հաշվի է առնում պատնեշի խտությունը, որը

$200 կգ/մ^2$ $K=1,3$ $m_{է} = 1,3 \times 200 = 260$

$$L_{աղ} = 13 \lg m_{է} - 13 = 18,2 \text{ դԲ}$$

Շինհրապարակից դուրս աղմուկի մակարդակը կկազմի՝

$$LA_{տար} = LA_{էկվ} - L_{աղ} = 85 - 18,2 = 66,8 \text{ դԲ}$$

Հարակից բնակելի շինությունների պատերը, պատուհանները, մուտքի դռները, տանիքը, կանաչապատ տարածքը հաղիսանում են որպես պաշպանիչ էկրան:

Չայնամեկուսացումը $R_{տար}$ կազմում է միջնը 50 դԲ:

$$LA_{տար} = 66,8 - 50 = 16,8 \text{ դԲ}$$

$$\text{Գլխոնի համար } LA_{տար} = LA_{էկվ} - L_{աղ} = 80 - 18,2 - 50 = 11,8 \text{ դԲ}$$

Մոտակա բնակելի շինությունների ներսում աղմուկի մակարդակը էքսկավատորի աշխատանքի դեպքում կկազմի 16,8 դԲ, իսկ գլխոնի 11,8 դԲ, ինչը նորմայից բավականին ցածր է: Աշխատանքները իրականացվելու են միայն ցերեկային ժամերին:

11.7 Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են

արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերի առաջացում կապված՝

- հրդեհների առաջացման, բնական աղետների (երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ և այլն) և անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների փոփոխության (քամու ուժեղացում, փոթորիկ),

- աշխատանքի ընթացքում հնարավոր վթարային իրավիճակների առաջացման,
- հեղուկ նյութերի արտահոսքի և շահագործվող շինտեխնիկայի հետ: Համաձայն «ՀԱՅԸ ԵՎ ՈՐԴԻ ՏԻՏԻԶՅԱՆՆԵՐ» ՍՊ ընկերության կողմից կատարված ուսումնասիրության արդյունքների՝ վտանգավոր երևույթներն ինչպիսիք են՝ կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում նախագծվող կառույցի վրա՝ բացակայում են: Կատարվել են գործիքային ստուգումներ՝ շերտերում առաձգական ալիքների տարածման արագությունների որոշման համար: Արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ազդեցությունները կանխարգելու համար կառուցապատումը պետք է կատարել, ելնելով Արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերի գնահատման ապահովման նպատակով, քաղաքաշինական բնագավառում առկա օրենսդրական գործող նորմերով սահմանված երկրաշարժադիմացկունության հիմնական սկզբունքների՝ համապատասխան պարտադիր պահանջներից: Գործունեության իրականացման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ազդեցությունները մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.

- կառույցների հիմքերի փոստրակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ պարտադիր է ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնափոսի գնումը և համապատասխան մասնագետի (երկրաբան) կողմից կազմված եզրակացությունը,

- կտեղադրվեն տեղեկատվական ցուցանակներ, որը ներառելու է շենքի նախագծողի, կապալառուի և այլ պատասխանատու անձանց (հեռախոսահամար), շինթույլտվության, շինարարության սկզբի և ավարտի վերաբերյալ տեղեկատվություն,

- շինհրապարակը կկազմակերպվի հակահրդեհային անվտանգության պաշտպանության կանոններին համապատասխան, տեղադրվելու է ջրի բաք՝ հրդեհամարման նպատակով,

- շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, տեսահսկման և ազդանշանային համակարգերով, հակահրդեհային միջոցառումների վահանակներով,

- շինհրապարակն, ինչպես նաև բաց պահեստների հակահրդեհային

միջտարածությունները ժամանակ առ ժամանակ կմաքրվեն հրդեհավտանգ և պայթուցավտանգ թափոններից և աղբից,

- հակահրդեհային միջտարածությունները չեն օգտագործվելու նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

- բաց են լինելու նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները, տեղադրվելու են դրանց մոտեցման համապատասխան ցուցանակներ,

- տեղադրվելու են ձայնային ազդանշաններ, հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ՝ վթարների կանխարգելման համար,

- հեղուկ և վտանգավոր նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար,

- մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են: **Շահագործման փուլ.** Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակների դեպքում նախատեսվում է.

- ստորգետնյա հարկերը ծառայելու են որպես թաքստոց՝ արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանական նպատակներով, նկուղն ապահովված է լինելու հակահրդեհային ավտոմատ համակարգով, սանհանգույցով, լվացարանով, ստորգետնյա հատվածում թաքստոց համար նախատեսվում է վթարային ելք,

- դպրոցն ապահովված է լինելու հակահրդեհային հիդրատներով՝ յուրաքանչյուր հարկում 10 հատ, օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ ազդանշանային՝ հակաձխային, արտածման համակարգերով, էվակուացիոն ուղիներով և ելքերով, ունենալու է 1 վերելակ, - տեղադրվելու 2 հատ 10մ 3 տարողության ջրի բաքեր՝ հրդեհամարման նպատակով,

- պահպանվելու են հակահրդեհային մուտքերը՝ հրշեջ մեքենաների շրջադարձի համար,

- աստիճանավանդակը, դռները լինելու են հակահրդեհային

11. 8 Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն.

Գործունեության իրականացման ընթացքում հնարավոր են մարդու առողջությանը և աշխատանքի անվտանգությանը սպառնացող վտանգներ՝ կապված.

- ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ քաղաքաշինական, առողջապահական,

բնապահպանական և այլ նորմերի խախտման,

- թափոնների հավաքման, կուտակման, տեղափոխման,
- օգտագործվող հեղուկ նյութերի օգտագործման, պահպանման, տեղափոխման,
- արտակարգ իրավիճակների առաջացման, շինտեխնիկայի շահագործման,
- ոչ բավարար աշխատանքային պայմանների, շինարարության ընթացքում մարդու անվտանգությանը, առողջությանը սպառնացող այլ երևույթների հետ: Շինաշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարության ժամանակացույցը և աշխատանքի անվտանգության կանոններն՝ ըստ ՇՆՆԿ-3-4-80* նորմերի: Շինարարության փուլում աշխատողների աշխատանքի կազմակերպման և աշխատանքի անվտանգությունն ապահովելու համար նախատեսվում է.

- պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, շինհրապարակում՝ անվտանգության տեխնիկայի կանոնները անցումները, վտանգավոր զոնաները կցանկապատվեն,

- պահպանել ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003

- սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները,

- պահպանել Առողջապահության նախարարի 28 մարտի 2017թ. «ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԼԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ» N 2.2.4-016-17 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 11-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՅՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 12-Ն հրամանի պահանջներ,

- ապահովվել աշխատողների անվտանգությունը՝ բարձրության վրա,

- մինչև աշխատանքների սկիզբը բոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդներն անցնելու են հրահանգավորում՝ ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների,

- բանվորական խմբերը լինելու են բազմապրոֆիլ և մասնագիտացված, անցկացվելու են ուսուցման և հրահանգավորման դասընթացներ,

- ստուգվելու են առասանիչ բանվորների գիտելիքները, տեղադրել առասանման եղանակների և ձևերի նկարագրությամբ ցուցանակներ,

- աշխատողների համար ապահովել 1-ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ

դեղարկողիկով, անհատական և պաշտպանական միջոցներով (արտահագուստ, դիմակ, կոշիկ և այլն), էլեկտրական սարքավորումների հետ աշխատողները՝ դիէլեկտրիկ գորգով և ձեռնոցներով,

- ապահովել աշխատողների համար սանիտարական և հանգստի պայմաններով (հանգստի սենյակ, հանդերձարան, լվացարան և այլն)՝ անհրաժեշտ կահավորանքով (լվացարան, աթոռ, սեղան, ջեռուցիչ և այլն),

- շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել աշխատանքային պայմանների, հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ՝ տեղեկատվական և հակահրդեհային վահանակներ, վտանգն ազդարարող տեսողական պաստառներ, ճանապարհային երթևեկության, ինչպես նաև կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելող նշաններ,

- վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, բացառել գործնետության վայրում խոտանված բեռնիչ սարքերի կուտակումները,

- վերահսկել մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառել մեքենաների կուտակումները,

- նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը՝ հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով,

- բացառել ավտոամբարձիչի սլաքի աշխատանքը՝ սահմանազատված սահմանից դուրս,

- բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող բեռնամբարձիչ մեքենաները, բեռնաբեռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին, երթևեկության արագությունը շինհրապարակում չպետք է գերազանցի 5կմ/ժ,

- տեղադրել լրացուցիչ լուսավորման սարքեր՝ շինհրապարակի լուսավորության համար,

- շինհրապարակի լուսավորությունը ապահովել հավասարաչափ՝ լուսավորության 2 լյուքսից ոչ պակաս,

- շենքի ներսում եռակցման և ներկման աշխատանքները կատարել օդափոխության պայմաններում, հոսանքատար մասերի մեկուսացում, - վարել տեխնիկական հսկողության ամփոփիչ և անհատական մատյաններ՝ տեխնիկական վերահսկողության իրականացման համար,

- հատվող փողոցներում նախապես տեղադրել խողովակապատյաններ և անմիջապես կատարել հողի հետլիցք, իսկ այն հատվածները որտեղ հատվում են

ուղղահայաց փողոցների հետ՝ անցորդների համար կառուցել ժամանակավոր կամրջակներ,

- ձյան, անձրևի, ուժեղ քամու, կայծակի դեպքում խստիվ արգելվում է շինմոնտաժային աշխատանքների կատարումը,

- շինհրապարակի որակի, անվտանգության կանոնների պահպանումն իրականացնել 2020թ. հուլիսի 2-ի ՀՀ կառավարության նիստի N87 արձանագրության պահանջներին համապատասխան, աշխատողներն ունենալու են համապատասխան բանվորական արտահագուստ: **Շահագործման փուլ.** Շահագործման փուլում դպրոցն ապահովված է լինելու հաշմանդամ և բնակչության սակավաշարժ խմբերի տեղաշարժվելու համար անհրաժեշտ պայմաններով՝ ՀՀՇՆ 1/-11.07.01- 2006 շինարարական նորմերին համապատասխան: Մասնավորապես նախատեսվում է.

- ապահովված է լինելու հաշմանդամների պահանջմունքին հարմարեցվող ունիվերսալ, շարժական տարրերով,

- վերգետնյա և ստորգետնյա անցումներ, թեքահարթակներ,

- հաշմանդամների համար նախատեսված սան հանգույցով,

- տարածքի մուտքը կահավորված է լինելու տարածքի վերաբերյալ հաշմանդամների համար մատչելի տեղեկատվության տարրերով:

11.9 Էներգախնայողություն և Էներգաարդյունավետություն.

Դպրոցի նախագծային լուծումները կատարվելու են հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 12. 04.2018թ N 426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ Էներգախնայողության և Էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան, ներառելով՝ ջեռուցման, տաք ջրամատակարարման, օդափոխման, լուսավորության համակարգերը: Էներգաարդյունավետության համապատասխանության գնահատման համար պետք է կիրառվեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 56-Ն որոշմամբ սահմանված Է և (կամ) Ձ1 ընթացակարգերի պահանջները: Համաձայն նույն որոշման IX բաժնի 31 կետի՝ շենքերը շահագործման հանձնելուց կամ շուկա հանելուց առաջ պետք է ներկայացվեն սույն կանոնակարգով սահմանված Էներգաարդյունավետության պահանջներին համապատասխանության գնահատման՝ «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան: Նույն բաժնի 34 կետում միաժամանակ նշվում է Էներգաարդյունավետության սերտիֆիկատը տրամադրվում է Էներգետիկ փորձաքննության (աուդիտ) հիման վրա, որը ներառում է

Էներգաարդյունավետությունն օպտիմալ կերպով բարելավելու վերաբերյալ առաջարկություններ՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործող էներգաարդյունավետության պահանջների համեմատությամբ այդ բարելավումը նպատակահարմար չէ: Շենքերի ջեռուցման, օդափոխման համակարգերի, ինչպես նաև շենքերը պատող կոնստրուկցիաների էներգետիկ փորձաքննությունը (աուդիտ) իրականացվելու է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի օգոստոսի 31-ի N 1399-Ն որոշմամբ հաստատված պահանջներին համապատասխան: Հետևաբար շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի փորձաքննության փուլում (ծանուցման փաթեթ) էներգաարդյունավետության սերտիֆիկատի ներկայացման պահանջը պարտադիր չէ: Նոր կառուցվող շենքի և դրանց պատող կոնստրուկցիաները նախատեսվում է կառուցել ըստ նշված կանոնակարգի(N 426-Ն որոշում) IV գլխի պահանջների՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության բնակլիմայական պայմանները, սենքերում համապատասխան միկրոկլիմային ներկայացվող Հայաստանի հանրապետությունում գործող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պահանջները: Դպրոցի էներգաարդյունավետության և էներգախնայողության ապահովման նպատակով շենքերը կկառուցվեն.

- շենքի արտաքին պատերը երեսապատվելու են բազալտե և տրավերտինե սալիկներով, պահպանելով հրակայուն, ոչ ջրաթափանց և հողմաջրապաշտպան, գոլորշակայուն և գոլորշամեկուսիչ, ջերմամեկուսիչ նյութերի նորմերը,
- կատարվելու է դեկորատիվ սալիկապատում՝ ջերմամեկուսիչ շերտի ընտրությամբ՝ օդային միջնաշերտով, ելնելով բնակավայրի ջերմային ֆոնի առանձնահատկություններից,
- շենքերի միջտարածքային ընդհանուր մուտքերն ու ելքերը լինելու են ջերմամեկուսիչ և հերմետիկ փակվող դռներով և պատուհաններով,
- լուսավորությունը կատարվելու է լեդ տեսակի լամպերով: Շենքը կահավորելիս առաջնորդվելու են ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներով,
  - արտաքին լուսավորության, օդափոխության, ծխահեռացման համակարգերով, հակահրդեհային միջոցներով՝ կրակմարիչներով,
  - էլեկտրամատակարարման և ծխահեռացման փականների ավտոմատ անջատիչներով, օդափոխության, հակածխային օդափոխության արտաձման համակարգերով, - ջերմամեկուսիչ, օդափոխիչ, էներգախնայող բազմաթիվ այլ

սարքավորումներով:

11.10 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.

Գործունեության ենթակա և մոտակա տարածքներում բացակայում են պատմամշակութային արժեք ունեցող պատմամշակութային և բնության հուշարձանները: Կառուցապատման ենթակա տարածքը երկար տարիներ կառուցապատված է եղել և չի առնչվում բնակավայրի վարչական տարածքում գոյություն ունեցող մշակութային հուշարձանների, ինչպես նաև հատուկ պահպանվող տարածքների հետ: Ուստի հնարավոր ազդեցություններ վերջիններիս վրա չի նախատեսվում: Միաժամանակ շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմինն ԿԳՄՄՍ՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:

11.11 Սոցիալական.

Դպրոցի շինարարության ընթացքում բացվելու են նոր աշխատատեղեր: Շինարարության փուլում առավելագույն հերթափոխում աշխատելու է միջին հաշվարկով 110 մարդ, որից՝ 103 բանվոր, 7-ը ճարտարապետա-տեխնիկական անձնակազմ: Աշխատելու են 6 օր՝ 8 ժամյա հերթափոխային գրաֆիկով: Շինարարության ընթացքում առաջանալու են հարակից տարածքի բնակիչների տեղաշարժի ժամանակավոր անհարմարություններ, որոնք հնարավոր է կանխարգելել կառավարման պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարման միջոցով: Շինարարության ընթացքում այլ անձանց իրավունքների սահմանափակում կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ կարգի խախտում չի նախատեսվում: Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական խնդիրներից խուսափելու համար նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքները կատարել սահմանված ժամերին՝ ցերեկը,
- բացառել շինհրապարակից դուրս կենցաղային աղբի և շինաղբի, մեքենաների կուտակումները,
- գործելու է բողոքների արձագանքման ընթացակարգը: Նոր դպրոցի կառուցումը կապահովվի աշակերտների ուսուցման կազմակերպումն ավելի որակյալ, անվտանգ՝ բարձր սեյսմակայունություն ունեցող, բարեկարգ, նոր

չափորոշիչներով կառուցված շենքում:

11.12 Լանդշաֆտ.

Գործունեության իրականացումը չի առաջացնելու լանդշաֆտի լրացուցիչ ծանրաբեռնվածություն, քանի որ այն կառուցվելու է գոյություն ունեցող կառուցապատման տարածքում: Նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքներում (ազդեցության գոտում) լանդշաֆտի, բուսական ու կենդանական տեսակների, հողային և ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր վնասակար ազդեցություններ չեն սկսկալվում: Նախատեսված շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը տարածքի վրա կլինի նվազագույն, կրելով սահմանափակ և կարճատև բնույթ: Դրանք հնարավոր կլինի նվազեցնել շինարարության փուլում՝ բնապահպանական կառավարման պլանով նախատեսված միջոցառումների արդյունքում: Նախատեսվող դպրոցի շենքը ժամանակակից լուծումներով և նյութերով իրականացվող շինություն է: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում.

- շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժվելու են,
- շինարարական հրապարակը մաքրվելու է թափոններից, վերականգնվելու է տարածքը:

11.13 Բարեկարգում և Կանաչապատում.

Դպրոցի կառուցման ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների և վտանգավոր նյութերի հեռացում, բոլոր ժամանակավոր կառույցների ապամոնտաժում, ճանապարհների կարգաբերում, տարածքի բարեկարգում: Կառուցապատման աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է նաև գործունեության ենթակա ազատ տարածքի՝ 6417 մ² մակերեսի վրա կատարել կանաչապատման աշխատանքներ ներբակային գոտում, հարակից տարածքներում և ճանապարհի եզրերին: Կանաչապատման աշխատանքները կատարվելու են ծառատնկման և սիզամարգերի միջոցով՝ համաձայն Նոյեմբերյանի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված կանաչապատման նախագծի: Բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով նախատեսվում է.

- կառուցապատումից ազատ տարածքի հարթեցում և բարեկարգում, ներբակային ճանապարհների կառուցում:

Կանաչապատում. կատարվելու է գործունեության ենթակա տարածքի

կանաչապատում, որի պահպանման համար նախատեսվում է.

- կանաչ զանգվածի ոռոգում՝ բուսականության աճը և կաչողականությունն ապահովելու նպատակով,
- նորատունկ բուսականության, ծառերի չկաչելու դեպքում նոր ծառատեսակներով փոխարինում: Կանաչապատման նպատակով օգտագործվող բուսահողը ձեռք է բերվելու ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Ոռոգման նպատակով ջրապահանջը որոշվում է СНиП 2.04.02-84-ի համաձայն, այսինքն, 1մ^2 ոռոգման նպատակով անհրաժեշտ է 0,3-0,4լ ջուր, հետևաբար. $W = (M \times 0,4) \times m$ Որտեղ, M – կանաչապատման ենթակա տարածքն է ըստ կանաչապատման տեսակային կազմի, m – ոռոգման հաճախականությունը կախված սեզոնից և կլիմայական առանձնահատկությունից, հետևաբար, $W = 6417 \times 0,4 \times 25 = 64170$ լ/ջուր կամ 64.17մ^3 /տարի ջուր (տարվա կտրվածքով):

12. Մոնիթորինգ

Մոնիթորինգը՝ ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարման, դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով Պատվիրատուի և հսկողություն իրականացնող այլ մարմինների կողմից նախատեսվող կանոնավոր հսկողություն է: Գործունեության իրականացման ընթացքում նախատեսվում է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը կամ մեղմանն ուղղված մոնիթորինգ: Այդ նպատակով նախատեսվում է.

- համապատասխան մասնագետների կողմից ստուգայցերի կատարում,
- բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության, տեխնիկական վերահսկողության իրականացում՝ ամենօրյա ռեժիմով,
- բոլոր աշխատողների աշխատանքի անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների ընթացակարգի մասին իրազեկում,
- տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող կազմակերպությունը կամ անձը պարտավոր է ժամանակին Պատվիրատուին և/կամ նախագծային կազմակերպությանը տեղեկացնել նկատած անհամապատասխանությունները,
- խստիվ պահպանել շինարարության կանոնները և անձնական պաշտպանության նորմերը,
- հակահրդեհային պահանջները՝ ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգության» նորմերի մապատասխանության ապահովվում,
- թափոնների տեղափոխման կազմակերպում՝ համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա,

- կապալառուի կողմից նախագծով նախատեսված բոլոր աշխատանքների պատշաճ իրականացում,
- ամբարձիչի ժամանակի և բեռնունակության օգտագործման պարբերաբար և դիտողական ստուգում,
- շին տեխնիկայի և մեքենաների համապատասխան տեխնիկական վիճակի պարբերաբար ստուգումներ՝ անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը բացառվելու նպատակով,
- շինարարական տեխնիկայի և տրանսպորտային միջոցների վառելիքի լիցքավորում և յուղում շինհրապարակից դուրս՝ մասնագիտացված լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում,
- արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձի նշանակում, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում,
- շինարարության իրականացման ժամանակացույցի պահպանում,
- բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքների իրականացում, ապահովելով կանաչապատ տարածքի համապատասխանությունը կանաչապատման նախագծին,
- կանաչ զանգվածի վիճակի մշտադիտարկում, ծառերի կաչողականության ուսումնասիրություն՝ ծառերի աճն ապահովվելու նպատակով: Շինարարության իրականացման որակի չափանիշները հսկվելու են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից, հատկապես ակտավորելով թաքնված աշխատանքների իրականացումը, գրանցելով վարման մատյանում: Բնապահպանական միջոցառումների և մոնիթորինգի համար նախատեսված ծախսերը կազմում են տարեկան մոտ 600,0 հազար դրամ, ներառված են շինարարության նախահաշվի մեջ և կիրականացվեն շինարարական կազմակերպության կողմից:

13. Բնապահպանական կառավարման պլան

Մեղմացող միջոցառումներ			
1. Օդային ավազան	Օդային ավազան արտանետումների հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու և մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների և ճանապարհների շահագործման ընթացքում՝ գրունտի խոնավեցում և ճանապարհների ջրցան, - շինհրապարակը ցանկապատված է, շենքերը ծածկել համապատասխան ցանցով՝ փոշու արտանետումները նվազեցնելու նպատակով,	Կապալառու	Վերահսկող կազմակերպություն

	<ul style="list-style-type: none"> - մեքենաները շին. հրապարակ մտնելու և դուրս են գալու մաքուր վիճակում, - գործունեության վայր շինանյութերի և սորուն նյութերի տեղափոխումը կատարել փակ ծածկ ունեցող մեքենաներով կամ նյութերը տեղափոխող մեքենաները փակվելու են անջրթափանց թաղանթով, - շինհրապարակում սորուն նյութերը պահվել ժամանակավոր պահեստներում կամ ժամանակավոր ծածկի տակ ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - բացառվել տարածքում թափոնների բաց այրումը, - օգտագործվող տեխնիկան, սարքավորումները և տրանսպորտային միջոցներն օգտագործել միայն սարքին վիճակում, - ավազի շերտերի փռումը և հողի հետլիցքն իրականացնել նախապես թրջված վիճակում, - բացառել անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը: Այդ նպատակով իրականացվելու են պարբերաբար ստուգումներ: 		
<p>Հողային ռեսուրսներ 2.</p>	<p>Գործունեության իրականացման հետևանքով հողային ռեսուրսներն աղտոտումից պահպանելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված հողային գրունտն օգտագործվելու է տարածքի հարթեցման և բարեկարգման նպատակով, - հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - շինհրապարակն ապահովված է լինելու արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար, - շինարարական նյութերը տեղադրել հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա, - նվազագույնի հասցնել շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը, - շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և տեխնիկական սպասարկումը կատարվելու է տարածքից դուրս հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում, - այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է ավազ կամ մանրախիճ, - մեքենաներից և սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսքի դեպքում, փոված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինվելու է նորով, - մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում. - բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարվելու է մինչև շինհրապարակից վերջիններիս դուրս գալը: 	<p>2.1. Կապ ալառ ու, Վերա հսկող</p>	<p>Վերահսկող կազմակերպություն</p>
<p>3. Ջրային ռեսուրսներ</p> <p>Շահագործման փուլ</p>	<p>Գործունեության իրականացման ընթացքում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում են.</p> <ul style="list-style-type: none"> - փոշենստեցման համար ջրցանը կատարվելու է ըստ անհրաժեշտության, հնարավորինս չառաջացնելով մակերևութային հոսքեր, - անձրևաջրերը և շինարարական հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող պարզարան, - ջրցանման համար օգտագործվելու է միայն տեխնիկական որակի ջուր և պարզարանում կուտակված ջուրը, - պարզարանում մեխանիկական նստեցման հետևանքով առաջացած տիղմը որպես շինաղբ, ժամանակ առ ժամանակ տեղափոխվելու է աղբավայր պայմանագրային հիմունքներով , - շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ բետոնախառնիչ մեքենաներով, - բետոնանյութի լցվածությունն ապահովել այնպես, որպեսի բետոնանյութը տեղափոխման ժամանակ չթափվի ճանապարհներին՝ երթևեկությանը չխոչընդոտելու և ասֆալտածածկը չվնասելու համար: Կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսվելու է . - շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տարածքում գոյություն ունեցող սանհանգույցից , -բիոզուգարանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից պայմանագրային հիմունքներով, -շինաշխատանքների ավարտից հետո այն ապամոնտաժվելու է և տեղափոխվելու է կապալառու կազմակերպության կողմից Դպրոցի ջրամատակարարման համակարգերը միացվելու են բնակավայրի ջրատարին: 	<p>3.1. Կապ ալառ ու, Վերա հսկող</p>	<p>Վերահսկող կազմակերպություն</p>

	- Կունունալ-կենցաղային հոսքաջրերի և կեղտաջրերի հեռացումը կատարվելու է տեղադրվող մաքրման կայանի միջոցով:		
4. Թափոններ	Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները հողային և ջրային ռեսուրսների վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների ժամանակ գործունեության տարածքը և շրջակա միջավայրը զերծ է պահվելու թափոնների կուտակումներից, - շին հրապարակի տարածքում հստակեցվելու է շին աղբի նախնական կուտակման վայրը, - շինարարական թափոնները շինաղբ (91200601 01 00 4), յուղերով աղտոտված ավազ (յուղի պարունակությունը 15 %ից ցածր) 31402303 01 03 4, • շինարարական նյութերի, փայտանյութի թափոններ, այդ թվում շինությունների քանդելուց և մասնատելուց առաջացած՝ (17120500 01 00 4), բետոնյա մնացորդներ, պարկեր և այլն, կհավաքվեն անջրթափանց պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայրում, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր - շինաղբի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկով ապահովված բեռնատարներով, - կենցաղային աղբի և շինաղբի հեռացումը կատարվելու է կանոնավոր՝ ըստ անհրաժեշտության, - շինարարության և շահագործման փուլերում կենցաղային աղբը հավաքվելու է տարածքում տեղադրված աղբարկղերի մեջ և հատուկ աղբահավաք ծառայությունների կողմից մեքենաներով տեղափոխվելու է նախատեսված աղբավայր, - բացառվելու է աղբի կուտակումը շինհրապարակից դուրս՝ այլ հասարակական տարածքներում, Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի կուտակման համար նախատեսվում է տեղադրել 4 հատ 1,5x1մ 3 տարողության պլաստմասե աղբամաններ: Կենցաղային աղբի տեղափոխումը կատարվելու է պայմանագրային հիմունքներով	Կապալառու և, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակեր պություն
5. Աղմուկ և թրթռում	Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպվելու է ցերեկային ժամերին, - կառուցապատման տարածքում ձայնակլանիչ նյութերի և կոնստրուկցիաների կիրառում, - շինարարական աշխատանքներում ներգրավվելու են ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, - տրանսպորտային միջոցները և սարքերն օգտագործվելու են սարքին վիճակում, - պարբերաբար ստուգվելու և կարգաբերվելու են տրանսպորտային միջոցների շարժիչները, - բացառել շինարարության ընթացքում օգտագործվող մեքենաների կայանումը բնակելի տների, այլ հասարակական շենքերի հարևանությամբ, - օգտագործվող շին տեխնիկան և մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով, - պահպանել աղմուկի, վիբրացիայի, արտանետվող գազերի թույլատրելի նորմերը: Շահագործման փուլում նախատեսվում է. - օդափոխման և օդի լավորակման համակարգերում աղմուկի խլացուցիչների կիրառում, - օգտագործվող ձայնամեկուսիչ, ձայնակլանիչ, թրթռամարիչ նյութերի օգտագործում համապատասխան մարմինների եզրակացությունների հիման վրա:	Կապալառու և, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակեր պություն
6. Արտակարգ իրավիճակներ	- կառույցների հիմքերի փոսորակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ պարտադիր է ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնափոսի զննումը և համապատասխան մասնագետի(երկրաբան) կողմից կազմված եզրակացությունը, - կտեղադրվեն տեղեկատվական ցուցանակներ, որը (հեռախոսահամար), շինթույլտվության, շինարարության սկզբի և ավարտի վերաբերյալ տեղեկատվություն, - շինհրապարակը կկազմակերպվի հակահրդեհային անվտանգության պաշտպանության կանոններին համապատասխան, - շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, տեսահսկման և ազդանշանային համակարգերով, հակահրդեհային միջոցառումների վահանակներով, - շինհրապարակն, ինչպես նաև բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունները ժամանակ առ ժամանակ մաքրվելու են հրդեհավտանգ և պայթուցավտանգ թափոններից և աղբից, - հակահրդեհային միջտարածությունները չեն օգտագործվելու նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար, - բաց են լինելու նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները, տեղադրվելու են դրանց մոտեցման համապատասխան ցուցանակներ, - տեղադրվելու են ձայնային ազդանշաններ, հակահրդեհային	Կապալառու և, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակեր պություն

	<p>անվտանգության պաստառներ, հրդեհներիմասին ուղեցույց -հիշեցումներ վթարների կանխարգելման համար , - հեղուկ և վտանգավոր նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար , - մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են: - ստորգետնյա հարկերը ծառայելու են որպես թաքստոց՝ արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանական նպատակներով , - նկուղն ապահովված է լինելու հակահրդեհային ավտոմատ համակարգով, լվացարանով, ստորգետնյա հատվածում թաքստոցի համար նախատեսվում է վթարային ելք , - դպրոցն ապահովված է լինելու հակահրդեհային հիդրատներով յուրաքանչյուր հարկում 10 հատ, օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ ազդանշանային՝ հակաձխային, արտածման համակարգերով, էվակուացիոն ուղիներով և ելքերով,- տեղադրվելու 2 հատ 50մ 3 տարողության ջրի բաքեր՝ հրդեհամարման նպատակով, - պահպանվելու են հակահրդեհային մուտքերը հրշեջ մեքենաների շրջադարձի համար, - աստիճանավանդակը, դռները լինելու են հակահրդեհային:</p>		
<p>7 Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն</p>	<p>Շինարարության փուլում աշխատողների աշխատանքի կազմակերպման և աշխատանքի անվտանգությունն ապահովելու համար նախատեսվում է. - պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, շինհրապարակում պահպանվելու են անվտանգության տեխնիկայի կանոնները անցումները, վտանգավոր զոնանները ցանկապատվելու են, - պահպանել ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները, -պահպանել Առողջապահության նախարարի 28 մարտի 2017թ. «ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՌԻՍԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԵՆՏԵՆՆԵՐ» N 2.2.4 -016 -17 ՄԱՆԻՏՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 11 - Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՅՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 12 - Ն հրամանի պահանջներ, - ապահովվել աշխատողների անվտանգությունը բարձրության վրա , - մինչև աշխատանքների սկիզբը բոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդներն անցնելու են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների, - բանվորական խմբերը լինելու են բազմապրոֆիլ և մասնագիտացված, անցկացվելու են ուսուցման և հրահանգավորման դասընթացներ , - ստուգվելու և ատեստավորվելու են առասանիչ բանվորների գիտելիքները, տեղադրվելու են առասանման եղանակների և ձևերի նկարագրությամբ ցուցանակներ , - ապահովվել 1 -ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, անհատական և պաշտպանական միջոցներով (արտահագուստ, դիմակ, կոշիկ և այլն), էլեկտրական սարքավորումների հետ աշխատողները՝ դիէլեկտրիկ գորգով և ձեռնոցներով , - աշխատողների համար նախատեսել սանիտարական և հանգստի պայմաններ (հանգստի սենյակ, հանդերձարան և այլն), որն ապահովված է լինելու անհրաժեշտ կահավորանքով (լվացարան, աթոռ, սեղան, ջեռուցիչ և այլն), - շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել աշխատանքային պայմանների, հնարավոր վտանգների մասի ն նախազգուշացնող նշաններ՝ տեղեկատվական և հակահրդեհային վահանակներ, վտանգն ազդարարող տեսողական պաստառներ, ճանապարհային երթուղիների, ինչպես նաև կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելող նշաններ, - վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, բացառելով գործնետության վայրում խոտանված բեռնիչ սարքերի կուտակումները , - վերահսկել մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառվելու են մեքենաների կուտակումները, - նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն ընդհանուր երթուղիության խոչընդոտումը՝ հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով՝ աշխատողները շինհրապարակից դուրս են գալու միայն մաքուր վիճակում՝ շրջակա տարածքը չաղտոտելու նպատակով , - բացառել ավտոմեքենայի պաշի աշխատանքը՝ սահմանազատված սահմանից դուրս, - բեռնման -բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող բեռնամեքենայի մեքենաները, բեռնաբեռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին, երթուղիության արագությունը</p>	<p>Կապալառու, վերահսկող</p>	<p>Վերահսկող կազմակերպություն</p>

	<p>շինհրապարակում չպետք է գերազանցի 5կմ / ժ , - տեղադրվելու են լրացուցիչ լուսավորման սարքերի շինհրապարակի լուսավորության համար , - շինհրապարակի լուսավորությունը պետք է ապահովի հավասարաչափ լուսավորության 2 լյուքսից ոչ պակաս , - շենքի ներսում եռակցման և ներկման աշխատանքները կատարել օդափոխության պայմաններում, հոսանքատար մասերի մեկուսացում , - վարել տեխնիկական հսկողության ամփոփիչ և անհատական մատյաններ՝ տեխնիկական վերահսկողության իրականացման համար ,շինհրապարակի որակի, անվտանգության կանոնների պահպանումն իրականացնել 2020թ. հուլիսի 2-ի ՀՀ կառավարության նիստի N87 արձանագրության պահանջներին համապատասխան, աշխատողներն ունենալու են համապատասխան բանվորական արտահագուստ: Դպրոցի շենքն ապահովված է լինելու. - ապահովված է լինելու հաշմանդամների պահանջմունքին հարմարեցվող ունիվերսալ, շարժական տարրերով, թեքահարթակներ, - հաշմանդամների համար նախատեսված սան հանգույցով, - տարածքի մուտքը կահավորված է լինելու տարածքի վերաբերյալ հաշմանդամների համար մատչելի տեղեկատվության տարրերով</p>		
8 Էներգաարդյունա վետություն և էներգախնայողություն	<p>Շենքը ներառյալ ստորգետնյա հարկերը կահավորելիս առաջնորդվելու են ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներով, - շենքի արտաքին պատերը երեսապատվելու են սրբատաշ ֆայբերգեմենտային սալիկներով, պահպանելով հրակայուն, ոչ ջրաթափանց և հողմաջրապաշտպան, գոլորշակայուն և գոլորշամեկուսիչ, ջերմամեկուսիչ նյութերի նորմերը, - արտաքին լուսավորության, օդափոխության, ծխահեռացման համակարգերով, հակահրդեհային միջոցներով՝ կրակմարիչներով, - էլեկտրամատակարարման և ծխահեռացման փականների ավտոմատ անջատիչներով, օդափոխության, հակաձխային օդափոխության արտածման համակարգերով, - ջերմամեկուսիչ, օդափոխիչ, էներգախնայող բազմաթիվ այլ սարքավորումներով</p>	Կապալառու, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակերպություն
9 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ	<p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:</p>	Կապալառու, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակերպություն
10 Սոցիալական	<p>Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական խնդիրներից խուսափելու համար նախատեսվում է. -շինարարական աշխատանքները կատարել սահմանված ժամերին՝ ցերեկը, - բացառել շինհրապարակից դուրս աղբի և մեքենաների կուտակումները, - գործելու է բողոքների արձագանքման ընթացակարգը: Նոր դպրոցի կառուցումը կապահովվի աշակերտների ուսուցման կազմակերպումն ավելի որակյալ, անվտանգ՝ բարձր սեյսմակայունություն ունեցող, բարեկարգ, նոր չափորոշիչներով կառուցված շենքում:</p>	Կապալառու, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակերպություն
11 Լանդշաֆտ	<p>Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում. - շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժվելու են, - շինարարական հրապարակը մաքրվելու է թափոններից, վերականգնվելու է տարածքը, - կատարվելու են գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքներ:</p>	Կապալառու, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակերպություն
12 Բարեկարգում և կանաչապատում	<p>Բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով նախատեսվում է. - կառուցապատումից ազատ տարածքի հարթեցում և բարեկարգում, ներբակային ճանապարհների կառուցում: Կանաչապատում. կատարվելու է գործունեության ենթակա տարածքի կանաչապատում, որի պահպանման համար նախատեսվում է. - կանաչ զանգվածի ռոռգում՝ բուսականության աճը և կյանքակառուցությունն ապահովելու նպատակով, նորատունկ բուսականության, ծառերի չկպչելու դեպքում նոր ծառատեսակներով փոխարինում: Կանաչապատ տարածքի ռոռգումը կատարվելու է գոյություն ունեցող ռոռգման ցանցից:</p>	Կապալառու, Վերահսկող	Վերահսկող կազմակերպություն

<p>13. Բուսականության պահպանություն և կառավարում</p>	<p>Անհրաժեշտ է նախատեսել վնասման ենթակա ծառերի և թփերի պահպանման միջոցառումներ, որպեսզի այդպիսի ծառերը լինեն հեշտությամբ ճանաչելի աշխատողների, տրանսպորտային միջոցների համար և պաշտպանված լինեն շին գործողությունների ընթացքում թափոնների տեղադրումից, փոշու ազդեցությունից և հնարավոր այլ ազդեցություններից:</p> <p>Անհրաժեշտ է իրականացնել ազդեցության ենթարկված բուսականության պաստառապատում, իսկ ըստ անհրաժեշտության՝ ջրցանման միջոցառումներ բուսականության վրա նստած փոշին հեռացնելու նպատակով: Անհրաժեշտ է տեղադրել պաստառներ՝ տարածաշրջանի կարմիր գրքում գրանցված բույսերի տեսակներով, որ լինեն հեշտ ճանաչելի:</p> <p>Անհրաժեշտ է ապահովել տարածքում առկա բուսականության ոռոգման միջոցառումները դպրոցի շինարարության ընթացքում:</p> <p>Անհրաժեշտ է խուսափել տարածքում այն ծառերի և թփերի հատումից, որոնք ազդեցության չեն ենթարկվում՝ համաձայն նախագծի:</p> <p>Բուսահողի պահպանում և կառավարում</p> <p>Անհրաժեշտ է իրականացնել ազդեցության ենթակա հողաբուսաշերտի մերկացում և ժամանակավորապես պահեստավորում/պահպանում հրապարակում դրա համար նախատեսված վայրում՝ հետագայում տարածքի բարեկարգման աշխատանքներում օգտագործելու նպատակով:</p> <p>Հողաբուսաշերտի պահեստավորում պետ է իրականացնել 2 մ չգերազանցող բարձրությամբ կույտերի տեսքով և պաստառներով ծածկված վիճակում:</p> <p>Անհրաժեշտ է շինաշխատանքների ընթացքում հնարավորինս բացառել հողային մաշակների վրա անուղղակի ազդեցություններն, ինչպիսիք են շինթափոնների տեղադրում, կեղտաջրերի/բետոնաջրերի հեռացում և այլ գործողություններ:</p> <p>Անհրաժեշտ է շին-հրապարակում ունենալ կեղտաջրերի հեռացման տարա (≥3 խ.մ) և հնարավոր կեղտաջրերը/բետոնաջրերը հեռացնել նախատեսված տարայում:</p>	<p>Կապ ալառ ու, Վերահսկող</p>	<p>Վերահսկող կազմակերպություն, ՀՏՁՀ</p>
--	--	-------------------------------	---

Բնապահպանական միջոցառումների մոնիտորինգի պլան

<p>Բնապահպանական կառավարման պլան՝ մոնիտորինգ</p>						
Վայրը/ Գործողությունը/ Փուլը	Մոնիտորինգի ենթակա պարամետրեր	Մոնիտորինգի կետեր	Մոնիտորինգի գործիքներ / մեթոդներ	Բնապահպանական գործողությունների ցուցանիշ	Պատասխանատուներ	Մոնիտորինգի հաճախականություն
<p>ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼ</p>						
<p>1. Հասարակական լուսամներ և կապը հանրության հետ</p>	<p>Հանրության տեղեկացվածությունը շինարարո</p>	<p>Բոլոր շին տեղամասեր</p>	<p>Փաստաթղթերի ստուգումներ: Շինարարական</p>	<p>Բողոքներին արձագանքման մեխանիզմն իրականացվել է ԲԳՈՒՇ-</p>	<p>ՀՏՁՀ</p>	<p>Հանրային լուսամները՝ շին աշխատանքները սկսելուց առաջ: ԲԱՄ-ը՝ կանոնավոր</p>

	ւթյան փուլերի վերաբերյալ Ազդակիր կողմերի տեղեկացվածություն Ծրագրի Բողոքներին արձագանքման մեխանիզմի վերաբերյալ		տեղամասերի ստուգայցեր Հանրային լսումներ Բողոքներին գրանցամատյանի ստուգումներ	ում նկարագրված բոլոր պահանջվող ընթացակարգերին համապատասխան		Ժամանակացույցին համապատասխան
2. Տարածքի մաքրում բուսականությունից	Տարածքի մաքրումը բուսականությունից հնարավորինս նվազագույնի է հասցված Շինհրապարակի մերձակայքի ծառերը և բուսականությունը պաշտպանված են, բուսաշերտը մաքուր է	Բոլոր շին տեղամասեր	Տարածքի բուսականությունից մաքրմանը վերաբերվող փաստաթղթերի ստուգում Շին. հրապարակի ստուգայցեր	Հատված թփերի գրանցամատյանը առկա է	ՀՏԶ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
3. Շրջակա միջավայրի պահպանություն	Նստվածքների առաջացում Փոշու և այլ օդի աղտոտիչների արտանետումներ	Բոլոր շին տեղամասեր: Շինհրապարակից 50 մ հեռավորությ	Ակնադիտական ստուգումներ շինհրապարակի ստուգայցերի միջոցով: Բողոքներին	Գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը: Փոշու, աղմուկի և թրթռումների	ՀՏԶ ՎԽ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան

	Աղմուկի և թրթռումների մակարդակի բարձրացում	անվրագտնվող փոշու, աղմուկի, թրթռումների զգայուն ընկալիչներ	գրանցամատյանի գրառումների ստուգում: Փոշու, աղմուկի, թրթռումների մակարդակների գործիքային ստուգում և վերլուծություն բողոքների առկայության դեպքում:	մակարդակը գտնվում է ՀՀ գործող նորմերի սահմաններում:		
5. Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրեր	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման գտնվելու վայրը, հատակագիծը և կառավարումը:	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրի հարևանությամբ բնակչությանը պատճառված անհարմարություններ:	Փաստաթղթերի ստուգում: Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրերի ստուգայցեր	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրը և հատակագիծը համապատասխանում են պետ մարմինների կողմից թույլատրվածին և Տարածքի կառավարման պլանին: Գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը	ՀՏՁՂ ՎԽ	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
6. Երթևեկության և	Երթուղիներ	Ճանա	Փաստաթղ	Երթևեկության	ՀՏՁՂ	Կանոնավոր

<p>մոտեցման ուղիների կառավարումը</p>	<p>րի և մոտեցման ուղիների գտնվելու վայրերը: Դպրոցներին, դասերին և հարևան բնակչությանը պատճառվող անհարմարությունները և անվտանգության հարցերը ճանապարհներին և այլ կառույցներին՝ հատկապես ջրահեռացման համակարգերին պատճառվող վնասներ:</p>	<p>պարհների օգտագործում, սարքավորումների և Նյութերի տեղափոխության համար : Շինհրապարակի մոտեցման մուտքերը</p>	<p>թերի ստուգում Շինհրապարակ կատարած ստուգայցեր</p>	<p>ն և մոտեցման ուղիների համապատասխանությունը Պլանի մասնագրերին: Գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը</p>	<p>ՎԽ</p>	<p>Ժամանակացույցին համապատասխան</p>
<p>7. Վտանգավոր նյութերի և թափոնների կառավարում</p>	<p>Վառելիքի, յուղերի և այլ թունավոր նյութերի պատահական կամ մշտապես տեղի ունեցող արտահոսքեր</p>	<p>Բոլոր շինարարական տեղամասերը</p>	<p>Փաստաթղթերի ստուգում Շինհրապարակ կատարած ստուգայցեր</p>	<p>Պատահարների դեպքում պատահարների հաշվետվության ձևը լրացված է: Պատահարները կառավարվում են Արտակարգ իրավիճակների պլանին համապատաս</p>	<p>ՀՏԶՂ ՎԽ</p>	<p>Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան</p>

				սխան:		
8. Թափոնների և շին. նյութերի կառավարում	Շինարարական թափոնների և նյութերի կառավարումը շինարարության ընթացքում	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Փաստաթղթերի ստուգում: Շինհրապարակ, հանքեր, թափոնավայրեր կատարած ստուգայցեր:	Շին աղբը, կենցաղային աղբը և ոչ պիտանի և ավելցուկային նյութերի քանակները կառավարվում են Պլանին և հրահանգներին համապատասխան և տեղադրվում են միայն թույլատրված վայրում: Թափոնների գրանցամատյանը մշակված է և պատշաճ վարվում է:		
9. Շինհրապարակի վերականգնում, կանաչապատում և տարածքի բարեկարգում	Շինհրապարակը մաքրված է, նուրբերը և թափոնները հեռացված են: Բոլոր մակերեսները, այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքները վերականգնված են: Շինհրապ	Տեղամասեր կատարած ստուգայցեր	Շինհրապարակի վերականգնման կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլանն առկա է: Բոլոր մակերեսները այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքն	Ամբողջ շին աղբը, նյութերի մնացորդները և սարքավորումները հեռացված են շինհրապարակից: Թփերի վերատնկման վայրը և քանակը համապատասխանում են նախագծի կանաչապատման պլանին: Ապահովված է թփերի 90% կայունականո	ՀՏՁՀ ՎԽ	

	արակի տարածքը բարեկարգված է:		երը վերականգնված են մինչև սկզբնական վիճակը:	կայունը		
ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ (ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ) ՓՈՒԼ						
10.Թերությունների վերացման աշխատանքներ	Աղմուկի, օդի աղտոտիչների և այլ բնապահպանական ազդեցություններ	Դպրոցի տարածքի սահմաններում	Բողոքներ զգայուն ընկալիչների կողմից	Բողոքների դեպքում՝ աղմուկի և թրթռումների, օդի որակի չափազրումներ ստուգելու համար համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրական պահանջներին	ՀՏԶՀ	
11.Տարածքի բարեկարգում	Թփերի և այլ բուսականության նորմալ աճ	Կանաչապատման բոլոր տեղամասերը	Ստուգայցեր	Թփերի և խոտածածկույթի սանիտարական վիճակի ստուգումներ	ՀՏԶՀ Դպրոցի տնօրինություն	

14. Բողոքների ընթացակարգ

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կներդրվի բողոքների արձագանքման մեխանիզմ (ԲԱՄ), որը հիմնականում ուղղված կլինի շահագրգիռ կողմերի և ազդակիր հասարակության կողմից իրականացվող գործունեության վերաբերյալ դժգոհությունների ստացմանը, գնահատմանն ու լուծմանը: Շինարարական բոլոր տեղամասերում ապահովվելու է կոնտակտային տվյալները, պատասխանատու անձանց և անվտանգության պատասխանատուի անուն(ները), հեռախոսահամարները պարունակող պաստառների առկայությունը

Գրականություն

1. СП.485.13130.2021:
2. «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ
3. ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 սանիտարական նորմեր:
4. Արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2021թ. մարտի 31-ի 372-Ն հրամանով հաստատված ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի, սեյսմիկ գոտևորման քարտեզների և Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04_Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր»:
5. ՀՀՇՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկունության շինարարության նախագծման նորմեր»:
6. ՀՀՇՆ II - 7.01-96 «Շինարարական կլիմայաբանություն»:
7. ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրաման:
8. Քաղաքաշինության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ:
9. ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական /https://armstat.am/file/Map/MARZ_01.pdf/ կայք:

Հավելված 1, Սեփականության վկայական

ՎԿԱՅԱԿԱՆԸ ՑՐԿԱՅ Է ԱՐՄԱՎԻՐ ԵՄՊԻ ԶԵՆՈՒՄ ԻՐԱՎՈՒՄՆԻ

(սեփականության կամ ղեկավարման)

ԷՆ Սարգիս Եսայի Պիրատ ԴՅՔԵԿԱՐՑ ԲԱՐՈՅ

(սեփականատեր (ղեկավարողի) անունը (անվանումը))

Սարգիս Եսայի ԶԵՆՈՒՄ

(անվանումը գույքի գնման/վաճառման (իսպառ) անվանումը)

ԲԱՐՈՅ ԵՎԱՏԱՄԱՐ

ԷՆ ԿՐԱՍՆԱՐԱՐԱՅԻՆ 25.03.2003 թ ԴԻ ԳՐԱՅԻՆ Է

(անվանումը գույքի մեթոդի անվանումը ըստ համապատասխան օրենսդրության)

Պիրատ ԶԵՆՈՒՄ 11.08.2003 թ Դ ԳՐԱՅԻՆ ԴՆԱՆՆ ԿՐԱ

ԳՐԱՆՑՎԱՅ Է ՀԱՅՑԱՍՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌՇՆԹԵՐ
 ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱԴԱՍՏՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ, ԳՈՒՅՔԻ ԵՎԱՏԱՄԱՐ
 ԻՐԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ
 ՍԱՑՄԱՆ 129 ՀԱՄԱՐԻ ՑԱԿ:

ՍՈՒՅՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆԸ ԿԱԶՄԱՅ Է ԵՐԿՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿԻՑ. ՄԵԿԵ ՑՐԿՈՒՄ Է ՍԵՓԱԿԱՆԱՏՐՈՂՈՋ
 (ՕԳՑԱԳՈՐԾՈՂԻՆ), ՄՅՈՒՄԸ ՊԱՐԿՈՒՄ Է ՀԱՅՑԱՍՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
 ԿԱՌԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌՇՆԹԵՐ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱԴԱՍՏՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ
 ՑԱՐԱՑՄԱՆԻ ԱՏՈՐԱՐԱԺԱՆՈՒՄՈՒ:

ՀԱՅՑԱՍՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ
 ԱՌՇՆԹԵՐ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱԴԱՍՏՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
 ԿՈՄԻՏԵԻ ՑԱՐԱՑՄԱՆԻ ԱՏՈՐԱՐԱԺԱՆՄԱՆ

ՀՅԱԿԱՐ Պիրատ Զ. Պիրատյան
(ստորագրություն)

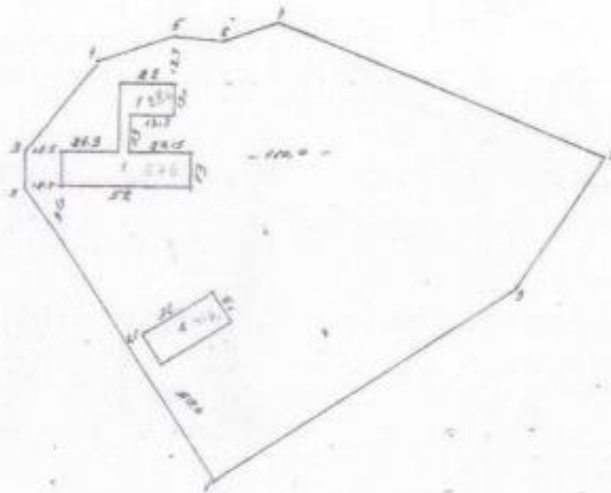
4. 8.

« 23 » Տարաթի 2003 թ.

972111

ՀՈՂԱՄԱՍԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻՃՈ

(Սկալադրոյ) 1:2000

Կարգաթիվ	Մակերես (մ²)	Նկարագրող տեղեկություններ (սահ. մ. հարկ) անուն - ա-բ գրանց. համ./
1-2	105.0	Վարձարան
2-3	15.0	Պարկույն
3-4	24.05	Քարային շինություն
4-5	30.0	Պարկույն
5-6	15.0	Սահ. մ. հարկ
6-7	20.0	Սահ. մ. հարկ
7-8	140.0	Վարձարան
8-3	80.0	Վարձարան
3-1	180.0	Վարձարան

Քանոնի համար	Քանոնի անվանում
1	Վարձարան
2	Պարկույն

Կատարող
(Ստորագրողի անուն)

ՔՆՆԱՄԱՍԻ ՑՎՅԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՊԱՏՐԱՅԻ ՉԱՄԱՐԸ 11012
 ԵՐԱՏՎԱՅԻ ԱՇԽԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՐԱՏՎԱԿԸ ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱԹԸ (ԻՍԱ) ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 ԻՐԱՎՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՎԱԿԸ ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ՇԵՆՔԻ ՑՎՅԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՊԱՏՐԱՅԻ ՉԱՄԱՐԸ 11012
 ԵՐԱՏՎԱՅԻ ԱՇԽԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՐԱՏՎԱԿԸ ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 ՄԱԿԵՐԵԱԸ (ՔԱՆ.Ճ.) 2333 Գ ՎՄ
 ԻՐԱՎՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՎԱԿԸ ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՑՎՅԱԼՆԵՐԸ

Գ/Գ	ԿԱՊԱՏՐԱՅԻ ՉԱՄԱՐԸ	ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՐԱՏՎԱԿԸ	ՄԱԿԵՐԵԱԸ (ՔԱՆ.Ճ.)	ԻՐԱՎՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՎԱԿԸ

Լրացուցիչ մշումներ, փոփոխություններ

_____

_____

_____

_____

_____

_____

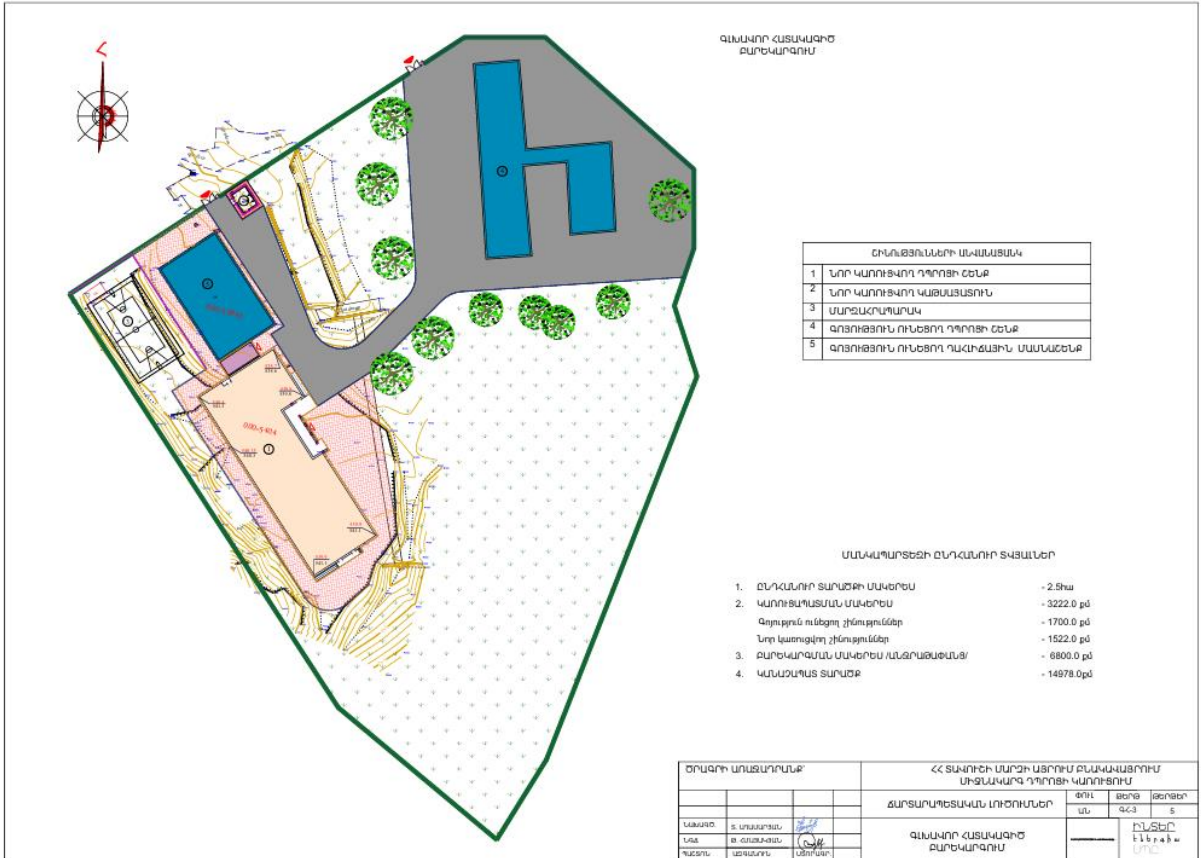
_____

_____

Կատարողներ ՔՐԻՍՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
 (ԿԱՊԱՏՐԱՅԻ ՉԱՄԱՐԸ)

Հավելված 2 Գլխավոր հատակագիծ

Հավելված 3 Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք

Ձև N 1-2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
Տավուշի մարզ Լոյենքերյան համայնք
(մարզը, համայնքը)
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅՆՏՆՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱԴԵՏԱՀԱՏԱՎԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ)

N 440 «_05_» օգոստոսի 2024թ.

Օրյենտ՝ ՀՀ Տավուշի մարզի Լոյենքերյան համայնքի Այրում քաղաքում նոր միջնակարգ դպրոցի կառուցում (432 աշակերտի համար):

(օրյենտի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում, վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն) (հակիրճ բնորոշումը, հզորությունը

բարձր դիսկալնության աստիճանի, IV-րդ կատեգորիա՝ նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար: դիսկալնության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)

Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ Տավուշի մարզ Լոյենքերյան համայնք քաղաք Այրում, Ա.Արուսյան փողոց, կադաստրային ծածկագիր՝ 11-012-0112-0018

(մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը) Կառուցապատող՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏԶՀ), ք. Երևան Կ.Ուլիցեցու 31, հեռ.060501560, atdf@atdf.am

(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը՝ կառուցապատողի հայտ, սեփականության վկայական՝ 26032018-11-0009

(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոփոխման իրավունքը հաստատող անհրաժեշտ փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը՝ 24 ամիս

(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)

ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹՎԱԳԻՐԸ

(աստիճանիչով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արդաջրումը պրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է Լոյենքերյան համայնքի Այրում քաղաքի վարչական սահմաններում, հասարակական կառուցապատման համար նախատեսված հողամասում (հողամասի դիրքը քաղաքաշինական միջավայրում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)
2. (*) Հողամասի չափերը 2.5 հա (հողամասի սահմանները՝ կողողինատային նշահարմամբ, մակերեսը (հա) մասամբ կառուցապատված տարածք, դպրոց՝ 1909.3քմ և սպորտդահլիճ՝ 484.3 քմ)
3. Հողամասի առկա վիճակը (ունիֆի բնութագիրը, շենքերի (այդ թվում՝ քանդման ենթակա) առկայությունը (օգտագործումը, նշանակությունը, հարկայնությունը, շինարարական նյութերը և այլն), կանաչապատումը, բարեկարգումը և այլն)
4. (*) Տրանսպորտային պայմանները ներհամայնքային ճանապարհ (ճանապարհների առկայությունը, երկաթուղային տրանսպորտի մոտեցումները և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

ջրամատակարարման, կոյուղու, էլեկտրամատակարարման համակարգերը կից սխեմայով
(Նախագծվող հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգետնյա)

6. (*) Կից հողամասեր

մասնավոր և համայնքային հողեր
(կից հողօգտագործումների անվանումը և դրանց սահմանները՝ համաձայն ներկայացված սխեմայի)

7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

բնության հատուկ պահպանվող և պատմամշակութային հուշարձանների տարածքների կամ պահպանման գոտիներ չկան
(հուշարձանի անվանումը, կարգավիճակը և այլն)

8. (*) Հատկազմային՝ սահմանափակումներ

Սահմանափակումներ չկան
(տեղանքում գործող արտադրական, պաշտպանվող օբյեկտների, ինժեներատրանսպորտային ենթակառուցվածքների և այլ օբյեկտների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

(սաղագիշտ (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը Վրամատակարարման է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

9. Ճարտարապետահատակազմային պահանջներ

Համաձայն գործող նորմերի
(եկեղով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներից, առկա քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի դրույթներից կամ դրանց բացակայության դեպքում՝ կազմավորված (կազմավորվող) քաղաքաշինական միջավայրի պայմաններից)

9.1. (*) օբյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից (մետր)

50 մ

9.2. (*) հեռավորությունը հարևան հողակտորներից (օբյեկտներից) (մետր)

Գործող նորմերին համապատասխան

9.3. թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

Գործող նորմերին համապատասխան

9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը (կառուցի (կառույցների)

Գործող նորմերին համապատասխան

ընդհանուր մակերեսի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

9.5. կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (անջրանցիկ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

_____ Գործող նորմերին համապատասխան

9.6. կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

_____ Գործող նորմերին համապատասխան

9.7. այլ պահանջներ

_____

10. Հողամասում գտնվող շենքերի ու շինությունների ջանդան կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը

_____ Ըստ անհրաժեշտության դպրոցն ապամոնտաժել

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ

Պահանջներ՝ գոյություն ունեցող և նախագծվող ենթակառուցվածքների ու ցանցերի նկատմամբ

12.1. (*) ջրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում

_____ ըստ տեխնիկական պայմանների (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.2. (*) էլեկտրամատակարարում

_____ ըստ տեխնիկական պայմանների (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.3. (*) գազամատակարարում

_____ ըստ տեխնիկական պայմանների (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.4. (*) էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրը

_____ չկան (համաձայն N 1 հավելվածի 58-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված ելակետային տվյալների)

12.5. թույլ հոսանքներ

_____ չկան

12.6. արքահանություն

_____ Այրում բաղաքի արքավայր

13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում

_____ Համաձայն աշխատանքային նախագծի (ոեյինֆի կազմակերպման, ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

14. Բարեկարգում

Ողջ պարագծով նախատեսել 1,5 մ ոչ պակաս բարձրությամբ աշակերտների ազատ ելքը փողոցի բանուկ հատված արգելափակող ցանկապատ: Տարածքը բարեկարգել, լուսավորել, հիմնական անցումներն ու մուտքումները սալարկել:

(անդաֆտային պլանավորման վերաբերյալ պահանջները, կանաչապատում, ճարտարապետական փոքր ձևեր, ցանկապատում, գովազդ և այլն)

15. Շինարարական նյութեր

Շինարարական ստանդարտների և համապատասխան շինարարական նյութեր՝ շրջակայքին և կառուցված նոր մասնաշենքին համապատասխան

(շինարարական նյութերի օգտագործման վերաբերյալ առաջարկությունները)

16. Պաշտպանական կառույցներ

համաձայն գործող նորմերի

(արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց և օբյեկտների պաշտպանության միջոցառումները)

17. Հակահրդեհային պահանջներ

ապահովել հակահրդեհային նորմատիվ պահանջները

(հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումները)

18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

ՀՀՇՆ IV-11.07.01-2006 (ՄԱՆ 3.02-05-2003)

շինարարական նորմերին համապատասխան

19. Շրջակա միջավայրի պահպանում

ապահովել մթնոլորտային օդին .ջրին. բնահողին .ինչպես նաև աղմուկին .թրթռումներին , էլեկտրամագնիսական ճառագայթմանը և այլ տեխնածին ծագման գործոններին N 2.1.7.003. N 2.1-010 սանիտարական կանոններով և նորմերով . ՀՀՇՆ 22-04 շինարարական նորմերով ներկայացվող նորմատիվ պահանջները

(շրջակա միջավայրը վտանգավոր ազդեցությունից բացառելու միջոցառումները)

20. Շինարարության կազմակերպում

սահմանազատել շին հրապարակը, նախատեսել շինարարության կազմակերպման և անվտանգության միջոցառումների սխեմա, շինարարական հրապարակների ցանկապատումը կախավորել համապատասխան ճանապարհային նշաններով՝ ապահովելով օրվա մուտք ճամերին ու անընթաց անցումների անվտանգության պայմաններում լրացուցիչ ազդանշանային լուսավորումը, աշխատանքների իրականացման օրացուցային գրաֆիկ (առաջարկություններ շինարարության հետ կապված անբարենպաստ ազդեցության բացառման, քաղաքային տնտեսության և տրանսպորտի անխափան աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը

24 ամիս

(նշվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ

պետական համալիր փորձաքննություն

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության տեսակը կամ նախագծողի երաշխավորագիրը հղում կատարելով համապատասխան իրավական ակտին)

Հավելված 4 Ավագանու որոշում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏՆՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ ՆՈՅՆՄԵՐՅԱՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

Ք Ա Ղ Վ Ա Ծ Ք

ՆՈՅՆՄԵՐՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 24 ՄԱՅԻՍԻ 2024 թվականի «ՆՈՅՆՄԵՐՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՅՐՈՒՄ ԵՎ ՔԱԳՐԱՏԱՇԵՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐՈՒՄ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑՆԵՐ ԿԱՌՈՒՅԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ «ՎԻ ՔԵՅ ԳՐՈՒՊ» ՍԱՀՄԱՆՓԱԿ ԴՍԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԹԻՎ 192-Ա ՈՐՈՇՈՒՄԻՑ (ՆԻՍՏ N 7)

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 19-ի թիվ 1325-Ն որոշման 28-րդ կետի պահանջը, հաշվի առնելով Նոյեմբերյան համայնքի Այրում և Բազրատաշեն բնակավայրերում միջնակարգ դպրոցների կառուցման՝ շրջական միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման վերաբերյալ անցկացված հանրային քննարկման արձանագրությունները՝

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է

- Տալ նախնական համաձայնություն «Վի Քեյ Գրուպ» ՍՊ ընկերությանը՝ Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրի Ա.Աբովյան 15 հասցեում միջնակարգ դպրոց և Բազրատաշեն բնակավայրի 6-րդ փողոց թիվ 15 հասցեում թիվ 1 միջնակարգ դպրոց կառուցելու համար:
- Որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:

Կողմ -18
ԱՐՈՎՅԱՆ ԱՐՄԵՆ
ԱՐԱՔԱՅԱՆ ԱՐՄԵՆ
ԱՐԱՔԱՆ ՄՇԵՐ
ԲԱՇՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻԽԻՋԱՐ
ԲԱՂՂԱՍԱՐՅԱՆ ՄՇԵՐ
ԲԵՐՈՅԱՆ ԱՐԴՄ
ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ԱՇՈՏ
ԴԱՎԻԹՅԱՆ ՄԻԽԻՋԱՐ
ԽԵՉՈՒՎՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ
ՀԱԿՈՅԱՆ ԷՄՄԱ
ՂԱՐԱԳՅՈՂՅԱՆ ԱՐՏԱԿ
ՂՈՒԼՔԱՆՅԱՆ ՍԵՐՅՈՒԺԱ
ՄԱՅՅԱՆ ԳԵՎՈՐԳ
ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ ՎԱՀԱԳՆ
ՄԵԼԻՔՅԱՆ ԹԱՄԱՐԱ
ՄՈՒՂՈՒԿՅԱՆ ԱՆԱՇԻՏ
ՆԱԲԱՆԴՅԱՆ ՍԱՄՐՈՒ
ՔՈՉԱՐՅԱՆ ԳՅՈՐԳԻ

Դեմ -0
Չեռնայախ -2
ՔԵԳԼԱՐՅԱՆ ՀԱՅՎԱՆՈՒՇ
ՊԱՐԱՅԱՆ ԱՐԱՅԻԿ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՆԵՉԱՐԱՐՈՒՄ ԱՐՄԵՆ ԱՐԱՔԱՅԱՆ

Իսկականի հետ ճիշտ է՝
ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ Ա. ԱՄԻՐԱՅԱՆ

Հավելված 5 Գազամատակարարման տեխնիկական պայման

Հավելված No3

Հայտ No ...
Ամսաթիվը .....

Հաստատում եմ՝
«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Տավուշի ԳԳՄ
(անվանումը)
Տնօրենի տեխնիկական գծով տեղակալ-

Մ. Մարգարյան
(անունը, ազգանունը)

13. ... 2022թ.

ԵՆԱԿԵՏԱՑԻՆ ՏԳՅԱՆՆԵՐ

(օրյակի անվանումը և հասցեն)

Գործող գազատար	Ելակետային տվյալներ
• անվանումը	Այրումի 2 Մալիկյանի անվան միջնակարգ դպրոց
• միացման կետը (կետերը)	մ/ճ ա/գ ժ-219մ գազատար
• նվազագույն և առավելագույն ճնշումները միացման կետում (կետերում) (Pmin - Pmax) (կգ/սմ ²)	1.2-1.4
• գազատարի տրամագիծը (մմ)	219մմ
Գազիֆիկացվող Օբյեկտ	
• օգտագործման նպատակը	Դպրոցի ջեռուցում
• առավելագույն հզորությունը (գազի առավելագույն ժամային ծախսը) միացման կետում (կետերում) (մ ³ /ժամ)	110
• հետավորությունը միացման կետից (մ)	200
• գազի հաշվառման սարք (ժամանակակից կենտրոնային ճշտիչով)	G-100
Լրացուցիչ պայմաններ	
• այլընտրանքային վառելիքի պաշարի նախատեսում	
• գործողության ժամկետը	
• Օրյակի առանձնահատկությամբ պայմանավորված այլ պայմաններ	

Ելակետային տվյալները ստանալովում են 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշմամբ հաստատված "Հայաստանի հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թուջավորությունների և այլ փաստաթղթերի ստանդարտն կարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին" կարգի համաձայն ճարտարապետահատակագծային տեղադրանքի Անավորման նպատակով:

Օրյակի գազիֆիկացման նպատակով՝ հատակ գազօգտագործման պահանջի ներկայացման պարտադրյալ (սպասեմկելով գազի արքայադրումների և դրանց կիրառման գործարանային պահանջները, ինչպես նաև գազաֆիկացվող շենքերի/սենյերի/

նկատմամբ չին, նորմերի պահանջները) անհրաժեշտ է ԳՄԾԿ-ով ամսմանված կարգով դիմել "Գազպրոմ Արմենիա" ՓԲԸ

ՇՏ բաժնի պետ

Գ. Ենգիբարյան Գ. Ենգիբարյան
(ստորագրություն) (անուն, ազգանուն)

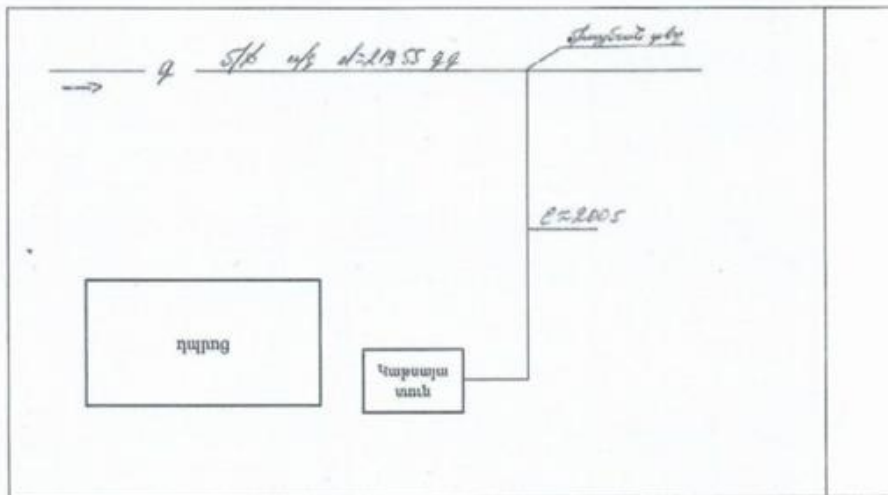
Կազմեց

Ա. Մամյան Ա. Մամյան
(ստորագրություն) (անուն, ազգանուն)

- Օստորագրում էլակետային տվյալների տրամադրման համար կազմված է դիմող անձի կես համառոտ հաստատված չկրեմակտիվական ցուցանիշներ չեն պահանջվում:

ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Օբյեկտի զազասպարման համակարգը զազամատակարարման ցանցին միացման հետագիծ

Պարմանական նշաններ

....

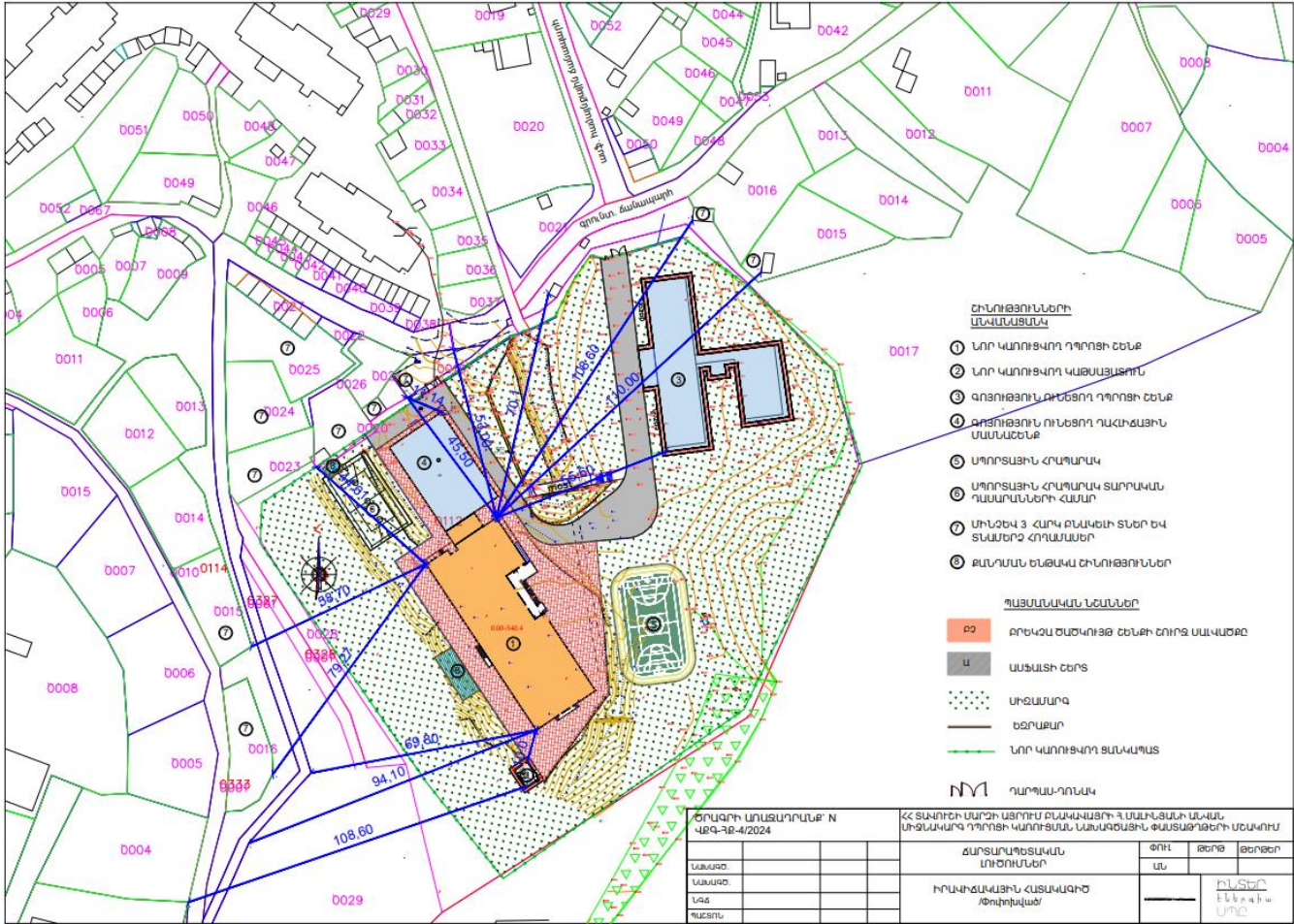
ՇՏ բաժնի պետ

Գ. Ենգիբարյան Գ. Ենգիբարյան
(ստորագրություն) (անուն, ազգանուն)

Կազմեց

Ա. Մամյան Ա. Մամյան
(ստորագրություն) (անուն, ազգանուն)

Հավելված 6 Իրավիճակային քարտեզ

Հավելված 7 Աղբահանության մասին տեղեկանք

Հավելված 8 Հանրային քննարկման արձանագրություն, մասնակիցների ցանկ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տավուշի մարզի Այրումի միջնակարգ դպրոցի կառուցման նախագծի և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկում

2024թ. ապրիլի 23-ին՝ ժամը 13:00-ին, համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի /21.06.2014թ. ԳՕ-110-Ն/ և ԳԳ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի տեղի ունեցավ Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում քնակավայրի Ա.Արուսյան 15 հասցեում կառուցվելիք միջնակարգ դպրոցի նախագծի և նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկումը (1-ին փուլ):

Հանրային քննարկման մասին հայտարարությունը սույն թվականի մարտի 23-ին տեղադրվել է «Առավոտ», օրաթերթում, ինչպես նաև փակցվել է Այրումի վարչական շենքի հայտարարությունների համար նախատեսված տախտակին:

Ծրագրի անվանում՝ Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցների ծրագիր

Ծրագիրն իրականացնող պատվիրատու կազմակերպություն՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ),

Կառուցապատող կազմակերպություն՝ «Վի Զեյ Գրուպ» ՍՊԸ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒՄ ԷԻՆ

Ա. Այվազյան	Այրում քնակավայրի վարչական ղեկավար
Է. Եվանիսյանը	Նոյեմբերյան համայնքի ծրագրերի համակարգող
Ն. Դանիելյանը	Նոյեմբերյան համայնքապետարանի աշխատակազմ թաղաքաշինության և հողաշինության գյուղ և քնապահպանության բաժնի գլխավոր մասնագետ
Ա. Ամիրադյան	Այրում վարչական գրասենյակի առաջատար մասնագետ
Ա. Հակոբյան	Այրում վարչական գրասենյակի առաջատար մասնագետ
Խ. Բուդումյան	«Հայրի Զոնսայթ» ՍՊԸ-ի ներկայացուցիչ
Յ. Զոթանջյան	«Վի Զեյ Գրուպ» ՍՊԸ շին. կազմակերպության տնօրեն
Ռ. Վարդանյան	ՀՏՀՀ, քնապահպանության մասնագետ

համայնքի ներկայացուցիչներ և դպրոցի ուսուցիչներ

Ելույթ ունեցան

Բացման խոսքով հանդես եկավ Նոյեմբերյան համայնքի Այրում թաղաքի վարչական ղեկավար՝ Ա. Այվազյանը: Խոսքը փոխանցեց Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ներկայացուցիչ Ռուբեն Վարդանյանին և «Հայրի Զոնսայթ» ՍՊԸ ճարտարապետ Խ. Բուդումյանին:

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ներկայացուցիչ, քնապահպան Ռուբեն Վարդանյանը ներկայացրեց, որ դպրոցի կառուցման ընթացքում քնապահպանական խնդիրները կրելու են լուրջ պարտականությունները շինարարական գործողություններ իրականացնելու են քնապահպանական նորմերի համաձայն՝ ազդու առաջացնող շինարարական աշխատանքը ցերեկային ժամերին, իսկ շինարարական փոշու առաջացումը նվազացնելու համար շինարարի կողմից պարբերաբար կիրականացվի քրոջանման աշխատանքեր:

«Հայրի Զոնսայթ» ՍՊԸ-ի ճարտարապետ Խ. Բուդումյանը ներկայացրեց Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում թաղաքի դպրոցի կառուցումն իրականացվելու է «Մինչև 2026 թվականը կառուցվող, հիմնանորոգվող կամ վերակառուցվող 300 դպրոցների ծրագիր» շրջանակներում:

Նախագծող կազմակերպության ներկայացուցիչ Խ. Բուդումյանը ներկայացրեց նախատեսվող գործունեության տեսակը: Նշեց, որ իրականացվելու է Այրում քնակավայրում 432 տեղանոց դպրոցի կառուցում, դպրոցի նման նախագծեր արդեն իսկ կառուցվել են հանրապետության տարբեր մարզերում, կատարվելու է տեղակալում Այրում քնակավայրում: Դպրոցի մակերեսը մոտավորապես 3240 ք.մ է: Երկհարկանի դպրոց է կառուցվելու, լինելու է սպորտդահլիճ առաջին հարկում 1-ին իջ մինչև 5-րդ դասարանների լսարանները, գրադարանն ու համակարգչային տեխնիկայի կաբինետը, ուսուցանող-մեթոդկաբինետը, տնօրենի և փոխտնօրենի աշխատասենյակներն, սանհանգուցներ և այլ օժանդակ սենյակներ և տարածքներ:

Նախատեսված է նաև սանիտացիոց հաշմանդամների համար: Երկրորդ հարկում տեղակայված են 6-ից մինչև 12-րդ դասարանների յարանները, հաշմանդամություն ունեցող երեխաների անհատական պարավանդներ կարիները, ռեսուրսային կենտրոնը, ուսուցանողները կարիները, կենսաբանության և քիմիայի մասնագիտացված յարանը իրեն կից լաբորատորիայով, Դպրոցի հատակագծային լուծումներում հաշվի են առնված սպորտային և բազմաֆունկցիոնալ դահլիճները, ադմինիստրատիվ մասնաշենքեր, Նոր կաթսայատուն, բացօթյա մարզադահլիճ:

Մասնակիցները բարձրաձայնեցին իրենց հարցերը

- Հարց 1: Երկու տարի առաջ ծառատունկ է կատարվել, արդյոք այդ ծառերը կտրվելու են:
- Պատասխան 1: Նախատեսվող դպրոցի տարածքում ծառեր չկան, եթե ծառերը խանգարեն կառուցվելիք սպորտդահլիճի տարածքին, հնարավոր է տեղափոխել, փնելու է նաև լրացուցիչ բարեկարգում:
- Հարց 2: Հնարավոր է՞ դպրոցի տարածքը փողոցից հեռու նախատեսել:
- Պատասխան 2: Կառուցվելիք դպրոցը անկա դպրոցի դիմացի տարածքում է, փողոցից բաժանվում է կանաչապատ տարածքով:
- Հարց 3: Թանկվելու է գործող դպրոցի շենքը՞:
- Պատասխան 3: Դեռ հստակ որոշված չէ:
- Հարց 4: Որքան է տնելու շինարարությունը:
- Պատասխան 4: 600 օր:
- Հարց 5: Լինելու՞ է ապաստարան:
- Պատասխան 5: Այո, նախատեսված է ապաստարան:
- Հարց 6: Արդյո՞ք սողանքային գոտի չէ:
- Պատասխան 6: Կատարվել է երկրաբանական հետազոտություն, ստացվել է եզրակացություն, որ սողանքային չէ:

Նիստը վարող՝
Այրուժ վարչական ղեկավար՝

 Ա. Աղաջան

Նիստը արձանագրեց՝
Այրուժ վարչական գրասենյակի առաջատար մասնագետ՝

 Ա. Գալոբյան

Ձեռնարկող՝
<<Կի Զեյ Գրուպ>> ՍՊԸ ներկայացուցիչ՝

 Ա. Զորանջյան

Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան համայնքի Այրում բնակավայրի դպրոցի կառուցման շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատման արտաքին հավելյալին խում

N	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Հասցե	Հեռ.	Ստորագրություն
1	Կրկին Զեփարյան	Յր. Խանթոյի Կ. Կրկին	099447281	099447281	
2	Մանուկ Խաչատրյան	առաջ. Տառնալիցի Կ. Կրկին	098-66-85-82	098-66-85-82	
3	Կարսենյան Կարեն	առաջ. Տառնալիցի Կ. Կրկին	093087658	093087658	
4	Մանուկյան Կարեն	առաջ. Տառնալիցի Կ. Կրկին	097-99-9396	097-99-9396	
5	Մանուկյան Կարեն	ՏՀԿԳ	Կ. Կրկին	091684801	
6	Մանուկյան Կարեն	առաջ. Տառնալիցի Կ. Կրկին	094266409	094266409	
7	Մանուկյան Կարեն	առաջ. Տառնալիցի Կ. Կրկին	94043206	94043206	
8	Մանուկյան Կարեն	Կ. Կրկին	099222828	099222828	
9	Կարսենյան Կարեն	ՄԱԿԻ Բնակարան	091799272	091799272	
10	Կարսենյան Կարեն	ՄԱԿԻ Կ. Կրկին	099117305	099117305	
11	Կարսենյան Կարեն	Կ. Կրկին	077-8644	077-8644	
12	Կարսենյան Կարեն	Կ. Կրկին	091-10760	091-10760	
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Հավելված 9 Ջրի միացման և կոյուղաջրերի հեռացման տեխնիկական պայման

VEOLIA
Ջուր

«Հաստատում եմ»
Արտադրատեխնիկական բաժնի պետ՝
Ա.Մարտիրոսյան
«06» 08 2024թ.

Տեխնիկական պայման ՎՋ 363/2024
(Ջրամիացման և/կամ/ ցրտհեռացման մախագծման)

Մ. Տավուշ, գ. Այրում, հիմնական դպրոց /Նպատակը նախը/   Հ. Հ. մ. Տավուշ, Այրումի միջ. դպրոց /ստեղծ. ուղղորդում/   093 97-33-11 /Հասկիտահամար/

Կոյուղազնի միացման կետ
03,50մ

Ջրագծի միացման կետ
080մ
2

426333

Համակարգ	Ջրամատակարարում	Ջրահեռացում	Հրդեհաշիջում
Կոմունիկացիայի գտնվելու վայրը	Տարածքից մոտ 260մ հեռավորությամբ	Տարածքից մոտ 60մ հեռավորությամբ	-
Գործող խողովակի տրամագիծը, ճնշումը, տեսակը	ժ=80մմ, P=3.0մբ. պող.	ժ=350մմ	-
Միացման կետը	Տարածքից մոտ 260մ հեռավորությամբ անցնող ջրատարից	Տարածքից մոտ 60մ հեռավորությամբ անցնող կոլեկտորից	-
Միացման տրամագիծը	Համաձայն մախտագծի		
Ջրաչափի տրամագիծը			
Այլ պահանջներ	Ջրաչափական հանգույցի համար կառուցել դիտահոր	Կոլեկտորի միացման կետում կառուցել դիտահոր	Տես * կետը
Ջրամատակարարման գրաֆիկը	Ըուրջօրյա	-	-

Կառուցման աշխատանքները կատարելու համար անհրաժեշտ է տվյալ ոլորտում լիցենզավորված կազմակերպությանը պատվիրել մախտագծամախտաշվային փաստաթղթերի կազմում և դրանք համաձայնեցնել «Անոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի հետ :

Կառուցման աշխատանքների տեխնիկական հսկողությունը, դիմողի հայեցողությամբ, իրականացնում է «Անոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ն կամ ընկերության պաշտոնական կայքում հրատարակված ցանկում ընդգրկված կազմակերպությունը՝ դիմողի հաշվին : Կառուցված նոր համակարգի միացումը ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգին իրականացնում է «Անոլիա Ջուր» ՓԲԸ՝ դիմողի հաշվին :

Սույն տեխնիկական պայմանը ուժի մեջ է | (մեկ) տարի՝ գրանցման օրվանից սկսած, այն ենթակա է երկարացման մինչև տեխնիկական պայմանի ժամկետի ավարտը՝ դիմողի կողմից ներկայացրած դիմումի հիման վրա:

Կառուցման ընթացքում, երբային աշխատանքներն իրականացնելիս, անհրաժեշտ է ձեռք բերել տվյալ համայնքի դեմագրաֆի, այլ իրավասու և/կամ շահագրգիռ մարմինների կամ անձանց բույրավորությունները և/ կամ համաձայնությունները:

* Հրդեհաշիջումը մախտատեսի համաձայն ՀՀԸՆ 40.01.02-2020թ. և ՀՀ Կառ. 08.08.2019թ թիվ 1025 Ն որսչման, թիվ 29 հավելվածի, հիդրամտի տեղադրման դեպքում կառուցել դիտահոր:

Սույն տեխնիկական պայմանով տրամադրվում է դիմումատուի կողմից ներկայացված ջրապահանջին համապատասխան 1.1/վ՛ ջրաքանակ

Տեխ. պայմանների մասնագետ՝

Մ. Հովհաննիսյան